

Je bent jong en je wilt wat...

Onderzoek naar jongerenparticipatie voor
het Centrum voor Jeugd en Gezin
van de gemeente Geldermalsen

Masterthesis

Margaux Vermeer

Utrecht juli 2012

Je bent jong en je wilt wat...

Onderzoek naar jongerenparticipatie voor
het Centrum voor Jeugd en Gezin
van de gemeente Geldermalsen

Naam:	Margaux Vermeer
Studentnummer:	3625540
Opleiding:	Vraagstukken van Beleid en Organisatie Universiteit Utrecht
Datum:	2 juli 2012
Begeleider Universiteit:	Sander Sloot
Twee beoordelaar:	Richard Zijdeman
Stagebegeleider:	Marij Strijbos

Voorwoord

Voor u ligt mijn scriptie in opdracht van het Centrum van Jeugd en Gezin in de gemeente Geldermalsen. Tijdens de stageperiode heb ik het Jongeren voor Jongeren project mede georganiseerd. Onder de jongeren binnen het project is er een onderzoek gedaan naar jongerenparticipatie. Dit onderzoek is uitgevoerd voor de master Vraagstukken van Beleid en Organisatie, onderdeel van de opleiding Sociologie aan de Universiteit Utrecht. Met het afronden van deze scriptie komt na vijf maanden een einde aan een leerzame en leuke onderzoeksperiode, waarbij ik ook de praktijk van het beleidswerk heb meegemaakt. Met het afronden van deze studie, besef ik me dat daarmee een volgende fase is aangebroken. De opgedane kennis zal ik vanaf nu kunnen gaan toepassen in het werkveld.

Graag wil ik een aantal personen bedanken voor hun hulp bij de totstandkoming van deze masterthesis. In de eerste plaats Sander Sloot, docent bij de Universiteit Utrecht voor de begeleiding, adviezen en antwoorden op mijn vele vragen. Graag wil ik een groot compliment maken over hoe snel hij reageert op vragen en zijn e-mail, helaas is dat niet meer zo vanzelfsprekend bij docenten.

Daarnaast wil ik Marij Strijbos bedanken, mijn begeleider bij de gemeente Geldermalsen, voor de sturing, ervaring, advies en het meedenken. Natuurlijk wil ik alle jongeren bedanken die betrokken waren bij Jongeren voor Jongeren 2012. Zonder hun medewerking had ik het onderzoek niet kunnen uitvoeren. Graag bedank ik ook mijn medestudenten voor de gezelligheid, feedback en saamhorigheid in de afgelopen jaren. En mijn familie en vrienden die mij gesteund hebben tijdens mijn studie. Hierbij wil ik in het bijzonder Bas van Ommen bedanken voor het zonder zuchten, steunen of klagen nakijken van al mijn voorlopige versies, concept versies, definitieve concept versies en mijn definitieve definitieve versies van mijn papers, de vele evaluaties, verslagen en ook deze masterthesis.

Margaux Vermeer

Utrecht, juli 2012

Samenvatting

Aanleiding

De Rijksoverheid wil de jongerenparticipatie stimuleren. Als jongeren participeren is dat goed voor hun eigen ontwikkeling en ook voor de samenleving. Om de maatschappelijke jongerenparticipatie te vergroten heeft de gemeente Geldermalsen een project gestart genaamd Jongeren voor Jongeren. Het project houdt in dat jongeren in een klas acht trainingen krijgen om voorlichting te kunnen geven aan andere jongeren van andere klassen. Het is onduidelijk in hoeverre het Jongeren voor Jongeren project bijdraagt aan het vergroten van de jongerenparticipatie in Geldermalsen. De volgende onderzoeksvraag is geformuleerd:

Welke factoren zijn van invloed op de participatie van jongeren die deelnemen aan het Jongeren voor Jongeren project in Geldermalsen?

Theoretisch kader

Om de onderzoeksvraag te beantwoorden zijn verschillende theorieën bekeken en aan de hand daarvan zijn hypotheses opgesteld. Er wordt ingegaan op de participatieladder van Hart (1992), de integratie theorie van Durkheim (1897), het postmaterialisme van Inglehart (1997) en de compenserende strategieën van Bourdieu (1973). Ook zijn er hypotheses opgesteld ten aanzien van het Jongeren voor Jongeren project.

Data en methode

Dit onderzoek is een combinatie van kwalitatief en kwantitatief onderzoek. Kwalitatief zijn er 4 expert interviews gehouden. Doel was input voor de enquête en de beleidsaanbevelingen. Kwantitatief zijn er drie brugklassen een enquête bij drie groepen afgenomen. Ten eerste bij de groep die verschillende weken training hebben gekregen en voorlichting ging geven. Ten tweede bij de groep die voorlichting heeft gekregen. Ten derde bij de controlegroep. Er zijn 79 enquêtes uitgezet en alle 79 zijn ook ingevuld, dat is een response van 100% en door het klassikaal afnemen en duidelijke instructies waren er geen missing values. Doel van het kwantitatief testen was het toetsen van de hypotheses.

Resultaten en conclusie

De analyse is uitgevoerd met behulp van het statistiekprogramma SPSS. Door middel van een correlatiematrix zijn verbanden tussen de onafhankelijke en afhankelijke variabelen getoetst. Uit de correlatiematrix blijken enkele verbanden significant. Ten

eerste is er een positief verband tussen meisjes en de bereidheid tot participatie in de toekomst. Kerkgang heeft een significant positief verband op het doen van vrijwilligerswerk en goede doelen activiteiten. Het aanhangen van postmaterialistische waarden heeft een positief verband op participatie en op de bereidheid om de in de toekomst te participeren. Uit de resultaten van de lineaire multipele regressie analyse blijkt dat jongeren die deelnemen aan de trainingen en voorlichting geven meer participeren dan de controlegroep. Hiermee wordt de doelstelling van het project behaald. Daarbij zijn de jongeren die voorlichting krijgen meer bereid tot het doen van participatie in de toekomst. Er is geen significant resultaat gevonden voor de opleiding van de ouders. Echter blijkt uit de expert interviews dat de rol van de ouders niet onderschat mag worden.

Discussie

Beperkingen aan dit onderzoek zijn dat de steekproef, brugklassen in Geldermalsen minder generaliseerbaar zijn voor jongeren in het algemeen. Het onderzoek is uitgevoerd met N=79, hierdoor waren niet alle statistische analyses mogelijk. Er is een mogelijk overlap tussen de verschillende begrippen over participatie, dit kan gevolgen hebben voor de causaliteit en daarmee de resultaten van het onderzoek.

Aanbevelingen

Ten eerste handhaven van het Jongeren voor Jongeren project, maar ook aandacht voor de inhoud. Dit blijft voor de gemeente onderbelicht terwijl dit kan bijdragen aan de preventie van de problemen voor deze doelgroep.

Bij vervolgonderzoek zou er gebruik gemaakt kunnen worden van een nulmeting of longitudinaal onderzoek. Hierbij kan er beter gekeken worden of de bereidheid tot het doen van meer participatie ook omgezet wordt naar gedrag.

Inhoudsopgave

1. INLEIDING	3
1.1 Algemene inleiding	3
1.2 Maatschappelijke relevantie	3
1.3 Gemeente Geldermalsen	4
1.4 Jongeren voor Jongerenproject	5
1.5 Doelstelling en onderzoeksvragen	7
1.6 Wetenschappelijke relevantie	7
1.7 Leeswijzer	8
2 THEORETISCH KADER	9
2.1 Jongerenparticipatie	9
2.2 Maatschappelijke participatie	10
2.3 Participatieladder	11
2.4 Integratietheorie van Durkheim	13
2.5 Postmaterialisme van Inglehart	14
2.6 Compenserende strategieën theorie van Bourdieu	15
2.7 Experimentele opzet	16
3 DATA EN METHODEN	18
3.1 Kwalitatief en kwantitatief onderzoek	18
3.2 Kwalitatief onderzoek	18
3.2.1 De experts	18
3.2.2 Betrouwbaarheid van de interviews	18
3.3 Kwantitatief onderzoek	19
3.3.1 Enquêtes	19
3.3.2 Benadering en afname van de enquêtes	19
3.3.3 Sociaal wenselijke antwoorden	20
3.3.4 Afhankelijke variabelen	20
3.3.5 Onafhankelijke variabelen	23
3.3.6 Response	26
3.3.7 Betrouwbaarheid	26
3.3.8 Validiteit	27
3.3.9 Analysemethode	27

4	RESULTATEN	31
4.1	Resultaten kwalitatief onderzoek (de expertinterviews)	31
4.1.1	Onderwerp: Jongerenparticipatie	31
4.1.2	Onderwerpen: Initiatieven voor jongerenparticipatie	32
4.1.3	Onderwerp: Jongeren voor Jongeren project	32
4.2	Resultaten kwantitatief onderzoek (de enquête)	33
4.2.1	Correlatiematrix	33
4.2.2	Lineaire multipele regressie analyse	37
4.2.3	Analyse Tabel 4	39
4.2.4	Analyse Tabel 5	39
4.2.5	Analyse beide tabellen	40
5	CONCLUSIE EN DISCUSSIE	41
5.1	Beantwoording onderzoeksvragen	41
5.1.1	Jongerenparticipatie in Geldermalsen	41
5.1.2	Invloed van individuele factoren op jongerenparticipatie	42
5.1.3	Invloed van organisatiefactoren op jongerenparticipatie	43
5.1.4	Jongeren voor Jongeren project	44
5.2	Discussie	44
5.2.1	Aantal respondenten	44
5.2.2	Opzet van de enquête	45
5.2.3	Bereidheid tot participatie	45
5.2.4	Kerkelijkheid	46
5.2.5	Representativiteit	46
5.2.6	Causaliteit	46
5.2.7	Postmaterialisme en materialisme	47
5.2.8	Niet meegenomen variabelen	47
6	BELEIDSAANBEVELINGEN	48
6.1	Aanbevelingen ten opzichte van de jongerenparticipatie in Geldermalsen	48
6.2	Aanbevelingen ten opzichte van het Jongeren voor Jongeren project	50
6.3	Aanbevelingen ten opzichte van een vervolgonderzoek	51

LITERATUURLIJST

BIJLAGEN

Bijlage 1 - Topiclist

Bijlage 2 - Enquête

1. Inleiding

1.1 Algemene inleiding

Een oud Nederlands gezegde gaat als volgt: “je bent jong en je wilt wat”. Dit gezegde geeft aan dat jongeren graag hun steentje bijdragen en dat jongeren graag participeren. In het beleidsprogramma van het ministerie voor Jeugd en Gezin 2007-2011 is beschreven dat jongerenparticipatie in Nederland meer gestimuleerd moet worden. Door te participeren doen jongeren iets voor anderen en werken daarmee aan hun persoonlijke ontwikkeling. De binding met maatschappelijke interesses wordt vergroot (Centraal Bureau voor de Statistiek, 2010). Het Centrum voor Jeugd en Gezin Geldermalsen heeft een project opgestart om de jongerenparticipatie te stimuleren: het Jongeren voor Jongeren project. Dit onderzoek is naar de effectiviteit van het Jongeren voor Jongerenproject op de jongerenparticipatie in Geldermalsen.

1.2 Maatschappelijke relevantie

Wanneer jongeren meer participeren dan heeft dit invloed op zowel de jongeren individueel als op de gehele samenleving. Ten eerste heeft participeren gevolgen voor het individu. Volgens Vandenbroucke, Braam, Gilsing & Steketee (2010) is participatie een essentiële voorwaarde voor de ontwikkeling van zelfvertrouwen, zelfrespect en sociale verantwoordelijkheid. Jongeren leren verschillende vaardigheden in het gezin en op school. Maar bepaalde vaardigheden zoals zelfvertrouwen, samenwerken en een sociaal netwerk opbouwen, leren jongeren vooral tijdens hun vrijetijdsbestedingen. Jongerenparticipatie is daardoor een vorm van leerzame vrijetijdsbesteding (Steketee, Mak, Van der Graaf en Huygen, 2005).

Ook De Winter (2005) geeft drie argumenten waarom de jongerenparticipatie vergroot moet worden. Ten eerste is participatie een manier om vaardigheden te ontwikkelen die jongeren nodig hebben om te leven in een democratische samenleving. Ten tweede is participatie een manier om problemen van jongeren te voorkomen en te bestrijden. Participatie draagt bij aan het versterken van de maatschappelijke invloed van jongeren. Doordat jongeren bijvoorbeeld niet mogen stemmen is het voor hen lastiger om invloed op de omgeving uit te oefenen. Participatie maakt het voor jongeren toch mogelijk om invloed uit te oefenen op de omgeving of het beleid (De Winter, 2005). Volgens Tan, Broenink en Gorter (2003) hebben jongeren die participeren op latere leeftijd een betere positie op de arbeidsmarkt.

Daarbij is niet participeren van jongeren onwenselijk voor de samenleving. De Winter (2005) geeft aan dat het niet goed is als jeugd niet betrokken wordt bij de samenleving.

De jeugd voelt zich minder betrokken bij de samenleving op het moment dat hun mening niet gevraagd wordt en de jeugd niet participeert. Minder betrokken burgers hebben als gevolg dat een ongeïnteresseerde burger ontstaat met minder binding met de samenleving. Steketee et. al. (2005) geven aan dat jongerenparticipatie bijdraagt aan het ontwikkelen van sociale binding.

Deze afname in binding geeft aan dat er minder sociale cohesie is. Bij minder sociale cohesie is er een grotere kans op overlast, diefstal en geweld wat kan leiden tot gevoelens van onveiligheid in de samenleving. Er zijn verschillende soorten overlast die jongeren veroorzaken zoals overlast van hangjongeren, vernieling en vandalisme, onbeschoft gedrag tegen voorbijgangers tot jeugdcriminaliteit (Visser, 2010). De gevolgen van niet participeren van jongeren is dus een probleem voor de samenleving.

Individualisering van de samenleving is een trend waardoor men steeds meer de persoonlijke waarden nastreeft. Door de individualisering is participeren minder van zelfsprekend geworden (De Winter, 2005). Bij het stimuleren van de jongerenparticipatie is een rol weggelegd voor de gemeente. De gemeente is namelijk verantwoordelijk voor het uitvoeren van overheidsbeleid op lokaal niveau. Jongerenparticipatie is dan ook in negentig procent van de gemeenten een aandachtspunt. Het niet participeren van jongeren wordt door veel gemeentes als onwenselijk wordt beschouwd (Hees, 2002). Bijna alle gemeentes willen de jongerenparticipatie vergroten. Veel gemeentes stimuleren verschillende soorten jongerenparticipatie zoals jeugdpanels, jeugdfora en jeugdraden, maar ook modernere vormen zoals internetpanels over jeugdbeleid (Steketee, et. al. 2005).

Het Nederlands Jeugd Instituut (2012) hanteert de volgende definitie van jongerenparticipatie: "Jongerenparticipatie is betrokkenheid en inbreng van de jeugd bij zaken die hen aangaan, zoals aspecten van onderwijs, opvang, vrijetijdsactiviteiten (waaronder sport en culturele activiteiten), ruimtelijke ordening, jeugdzorg en overheidsbeleid" (Nederlands Jeugd Instituut, 2012, Begrippen www.nji.nl).

Enkele voorbeelden van participatie zijn: lidmaatschap van jeugdorganisaties zoals een schoolraad, actieve betrokkenheid bij planning van jeugdvoorzieningen zoals een buurthuis, politieke participatie op zowel landelijk als lokaal niveau of een actieve betrokkenheid bij een sport- en of cultuurvereniging (Steketee et. al., 2005).

Het vergroten van de jongerenparticipatie in een gemeente vergroot de betrokkenheid en daarmee de sociale cohesie in een gemeente. Door onderzoek te doen naar de effectiviteit van een project dat beoogt de jongerenparticipatie te vergroten, wordt bijgedragen aan de oplossing van een maatschappelijk probleem. Mocht het project effect hebben dan is het mogelijk om dit op verschillende plekken in Nederland uit te voeren om de jongerenparticipatie in Nederland te vergroten.

1.3 Gemeente Geldermalsen

"Jeugdzorg faalde bij Maasmeisje" is de kop van Nu.nl op 4 september 2007. Volgens het rapport van de Inspectie van de Gezondheidszorg (2008) was er geen coördinatie en informatie-uitwisseling tussen verschillende hulpinstanties, hierdoor werden signalen van

probleemgevallen niet goed ontvangen en doorgegeven. Het toenmalige zorgsysteem bestond uit alle instanties in Nederland die betrokken zijn bij de kinderopvang en toezicht op gezinnen. Het zorgsysteem had duidelijke knelpunten, zoals grote wachtlijsten, ineffectieve en hoogdrempelige hulpverlening en slecht signaleren (Hutschemaekers, Tiemens, & De Winter, 2007; Stichting Alexander, 2008). De knelpunten waren zo groot dat de moord op “het Maasmeisje” niet had kunnen worden voorkomen.

In 2006 maakt het ministerie van Jeugd en Gezin van de toenmalige Minister Rouvoet plannen voor een overkoepelende organisatie om de knelpunten in het zorgsysteem op te lossen.

Minister Rouvoet gaf aan dat door het realiseren van de Centra voor Jeugd en Gezin in 2011 de lokale jeugdketen preventiegericht en laagdrempelig moet zijn (Brief aan de gemeente Centrum Jeugd en Gezin, 2008).

In 2010 werd het Centrum van Jeugd en Gezin (CJG) in Geldermalsen officieel geopend. Het CJG is onderdeel van het integraal jeugd- en onderwijsbeleid van de gemeente Geldermalsen. De gemeente Geldermalsen geeft aan dat een positief jeugdbeleid gericht is op het stimuleren van de kansen en talenten van de jeugd (Samenhang en samenwerken, 2007). Het jeugdbeleid is gericht op verschillende deelgebieden: gezondheid, sociale vorming, een zinvolle vrijetijdsbesteding, aanmoedigen van participatie, aanmoedigen van een gezonde leefstijl en het ontmoedigen van ongezonde gewoontes. Een gezonde leefstijl houdt in dat jongeren voldoende sporten, gebalanceerd eten en zinvolle vrijetijdsbesteding en voldoende sociale contacten hebben. Ongezonde gewoontes zijn drugs- en alcoholgebruik, niet voldoende lichaamsbeweging, een eenzijdig eetpatroon en verslavingsgevoelige bezigheden zoals roken en gamen.

1.4 Jongeren voor Jongerenproject

Een van de projecten van het Centrum van Jeugd en Gezin in Geldermalsen is het Jongeren voor Jongeren project. Dit project houdt in dat jongeren in een klas acht trainingen krijgen om voorlichting te kunnen geven aan andere jongeren van andere klassen. De doelstelling van het project is: “Het bewerkstelligen van een structurele verankering van jeugdparticipatie als onderdeel van het Centrum van Jeugd en Gezin” (Seuren en Daems, 2010). De jongeren krijgen elke week een training van 70 minuten. In de trainingen worden verschillende onderwerpen behandeld zoals: het geven van een voorlichting, jezelf presenteren, het geven van feedback en het belang van maatschappelijke participatie. Dit jaar neemt een TL/Havo brugklas van de Lingenborgh school in Geldermalsen klassikaal deel aan het Jongeren voor Jongeren project. Na het doorlopen van de trainingen zullen de jongeren in groepjes voorlichting geven aan andere jongeren. De jongeren die voorlichting krijgen zijn ook brugklassen op de Lingenborgh school. De voorlichting gaat over onderwerpen die de jongeren tijdens de training zelf hebben gekozen.

Dit jaar zijn de onderwerpen: tienerzwangerschap, drugsverslaving, gameverslaving, cyberpesten, verslavingen in het algemeen, sport en vrije tijd.

Het Jongeren voor Jongeren project wordt dit jaar voor de derde keer georganiseerd in de gemeente Geldermalsen. In 2010 is het Jongeren voor Jongeren project gestart en hierbij zijn door Seuren en Daems (2010) enkele doelstellingen geformuleerd:

- Het project zorgt voor een laagdrempelige, persoonlijke en positieve kennismaking;
- Door het aanbieden van “peer to peer” voorlichting wordt er preventief hulp en ondersteuning geboden aan jongeren in Geldermalsen. Peer to peer voorlichting is voorlichting aan gelijken. Daarmee wordt bedoeld dat jongeren voorlichting geven aan andere jongeren;
- Jongeren komen in aanraking met het CJG. Voor het CJG wordt het daardoor inzichtelijk wat er onder jongeren speelt en waar hun hulpvragen zitten;
- Jongerenparticipatie krijgt een stevige inbedding binnen het CJG Geldermalsen.

Het Jongeren voor Jongeren project is een invulling van de maatschappelijke stage.

Maatschappelijke stage is laagdrempelige manier om scholieren in aanraking te laten komen met vrijwilligersactiviteiten en daarmee de maatschappelijke betrokkenheid te vergroten. Deze maatschappelijke stage is verplicht gesteld op de middelbare scholen in Nederland. Door het uitvoeren van verschillende vrijwilligersactiviteiten komen scholieren in aanraking met verschillende onderdelen van de samenleving (Rijksoverheid, 2012). De school heeft de mogelijkheid om deze maatschappelijke stage op verschillende wijzen in te vullen. Zo is het bijvoorbeeld mogelijk om mee te lopen in een verzorgingshuis, bij de dierenambulance of een eigen project te organiseren of een inzamelingsactie voor ontwikkelingswerk te initiëren (Steketee et.al. 2005). De leerlingen van de school mogen zelf aangeven welke vorm van maatschappelijke stage zij kiezen ter invulling.

Op de Lingenborgh wordt alleen voor de brugklas de maatschappelijke stage ingevuld door het Jongeren voor Jongeren project. Deze jongeren kiezen niet individueel voor deelname aan het Jongeren voor Jongeren project. Het Jongeren voor Jongeren project is een invulling van de maatschappelijke stage en dit wordt klassikaal aangeboden. Bij het project zijn twee groepen jongeren betrokken:

- Ten eerste is er een TL/Havo combinatiebrugklas die acht trainingen krijgt in voorlichting geven aan andere jongeren van een brugklas op dezelfde school. De voorlichting zal gaan over een zelfgekozen onderwerp;
- Ten tweede zijn er de jongeren die de voorlichting krijgen. Deze jongeren zitten in een van de andere TL/Havo brugklassen en zij krijgen over een onderwerp voorlichting door de getrainde jongeren.

1.5 Doelstelling en onderzoeksvragen

De gemeente Geldermalsen en het CJG Geldermalsen willen door middel van het Jongeren voor Jongeren project de jongerenparticipatie in Geldermalsen vergroten. Het probleem is dat het onduidelijk is hoe groot de jongerenparticipatie op dit moment is. Daarbij is onduidelijk in hoeverre het Jongeren voor Jongeren project bijdraagt aan het vergroten van de jongerenparticipatie in Geldermalsen. De aanleiding van het onderzoek is om vast te stellen hoe groot de jongerenparticipatie is en welke factoren invloed hierop hebben.

Voor dit onderzoek is de volgende onderzoeksvraag geformuleerd:

Welke factoren zijn van invloed op de participatie van jongeren die deelnemen aan het Jongeren voor Jongeren project in Geldermalsen?

Aan de hand van deze onderzoeksvraag zijn enkele deelvragen geformuleerd:

- Hoe groot is de jongerenparticipatie in gemeente Geldermalsen?
- Welke individuele factoren van de jongeren hebben invloed op jongerenparticipatie?
- Welke organisatie factoren van het CJG hebben invloed op jongerenparticipatie?
- Heeft het Jongeren voor Jongeren project invloed op de toename van jongerenparticipatie in de gemeente Geldermalsen?

1.6 Wetenschappelijke relevantie

Dit onderzoek gaat in op de op maatschappelijke participatie van jongeren in de gemeente Geldermalsen. Verschillende onderzoeken rondom jongerenparticipatie gaan in op het in kaart brengen of het vergroten van de jongerenparticipatie in een specifiek gebied. Zo is er onderzoek naar de cultuurparticipatie of sportparticipatie of de politieke participatie van jongeren. Er zijn maar weinig Nederlandse jongeren die daadwerkelijk aan een vorm van politieke participatie doen, slechts 3% van de jongeren is lid van een politieke organisatie (Steketee et. al., 2005). In dit onderzoek zal worden ingegaan op maatschappelijke participatie. Ongeveer 80% van de Nederlandse jongeren doen aan een vorm van maatschappelijke participatie, vaak doordat ze lid zijn van een vereniging (Steketee et. al. 2005).

Daarbij zijn er verschillende onderzoeken die alle initiatieven voor de vergroting van jongeren participatie van de gemeenten in kaart brengen. Echter wordt er in dit onderzoek niet zozeer naar de rol van de gemeente gekeken. Dit onderzoek gaat niet in op de rol van de gemeente, maar op de verschillende factoren van de jongeren die invloed hebben op de maatschappelijke participatie. De verschillende factoren zijn geslacht, leeftijd, het aanhangen van materialistische of postmaterialistische waarden, opleidingsniveau van de ouders en het behoren tot een kerkgenootschap. Door de experimentele opzet van het onderzoek kan er gekeken worden naar

de factoren die het meeste invloed hebben op jongerenparticipatie. In dit onderzoek worden verschillende sociologische theorieën getoetst om te kijken in hoeverre deze theorieën relevant zijn voor de maatschappelijke jongerenparticipatie in Geldermalsen. Zo wordt er gekeken naar de integratietheorie van Durkheim, de postmaterialistische waarden van Inglehart en de compenserende strategieën van Bourdieu om te achterhalen welke factoren het meeste invloed hebben op de maatschappelijke participatie.

Door middel van dit onderzoek kan er in kaart worden gebracht hoe groot de maatschappelijke participatie van jongeren in Geldermalsen is. Daarbij wordt er gekeken of het Jongeren voor Jongeren project een geschikt project is om de maatschappelijke jongerenparticipatie te vergroten.

1.7 Leeswijzer

In het volgende hoofdstuk zal er verder ingegaan worden op de theoretische onderbouwing. Hierbij worden er enkele theorieën besproken en op basis daarvan hypothesen geformuleerd. Vervolgens is er een hoofdstuk over de methode van het onderzoek. Dit onderzoek is onderverdeeld in zowel een kwalitatief als een kwantitatief gedeelte. Voor het kwalitatieve gedeelte zijn er enkele expertinterviews gedaan. Deze interviews dragen bij aan de beeldvorming van jongerenparticipatie in de gemeente Geldermalsen. Deze beeldvorming is belangrijk als input voor het opstellen van de enquête in het kwantitatieve onderdeel. Daarbij draagt het bij aan het formuleren van de beleidsaanbevelingen. Het kwantitatieve gedeelte bestaat uit het afnemen van de enquêtes onder de jongeren. Dit onderzoek heeft een experimentele opzet doordat er gewerkt wordt met een controlegroep. Het kwantitatieve gedeelte van dit onderzoek heeft als doel om de hypothesen te toetsen en daarmee antwoord te geven op de onderzoeksvragen. De enquête zal worden afgenomen bij drie verschillende groepen. Ten eerste bij de jongeren die meedoen aan het Jongeren voor Jongeren project. Ten tweede bij de jongeren die voorlichting krijgen van de jongeren die de training hebben doorlopen. Tot slotte wordt er ook een enquête afgenomen bij een controlegroep. In hoofdstuk 4 worden de resultaten van het onderzoek besproken. Vervolgens is een hoofdstuk met conclusie en discussie en tot slot wordt er een beleidsadvies geformuleerd over het Jongeren voor Jongeren project, jongerenparticipatie in Geldermalsen en een eventueel vervolgonderzoek.

2 Theoretisch kader

2.1 Jongerenparticipatie

In dit wordt onderzoek de definitie van het Nederlands Jeugd Instituut (2012) gehanteerd:

“Jongerenparticipatie is betrokkenheid en inbreng van de jeugd bij zaken die hen aangaan, zoals aspecten van onderwijs, opvang, vrijetijdsactiviteiten (waaronder sport en culturele activiteiten), ruimtelijke ordening, jeugdzorg en overheidsbeleid” (Nederlands Jeugd Instituut, 2012, Begrippen www.nji.nl). In deze definitie is er een rol voor jongeren en voor de gemeente. Van de jongeren wordt een actieve betrokkenheid verwacht, zodat het mogelijk is om inbreng te hebben over zaken die hen aangaan. Anderzijds is er een rol voor de gemeente (of een instantie) weggelegd om het mogelijk te maken dat jongeren inspraak mogen en kunnen hebben over zaken zoals ruimtelijke ordening, jeugdzorg en beleid.

Steketee et. al. (2005) geven aan dat er drie soorten jongerenparticipatie zijn: maatschappelijke, politieke en consumptieve participatie. Maatschappelijke participatie gaat in op het betrekken van de jongeren bij de directe leefomgeving. Een voorbeeld van maatschappelijke participatie is betrokkenheid bij jeugdorganisaties of jongerenorganisaties op school of bij een vereniging. Een ander voorbeeld van maatschappelijke participatie is een actieve betrokkenheid voor de invulling van het jeugdbeleid in een gemeente. Maatschappelijke participatie is de vorm van participatie die het meeste voorkomt: 80% van de Nederlandse jongeren neemt deel aan het verenigingsleven of is lid van een organisatie, zoals sportverenigingen, hobbyactiviteiten, (religieuze) jongerenorganisaties of scouting (Steketee et. al. 2005).

De tweede vorm van jongerenparticipatie die Steketee et. al. (2005) onderscheiden is politieke participatie. Politieke participatie is deelname aan organisaties die gericht zijn op het beïnvloeden van overheidsbeleid op landelijk en/of lokaal niveau. Een voorbeeld van politieke participatie is een actief lidmaatschap van jongerenafdeling van een politieke partij of lidmaatschap van een jongerenvakbond. In Nederland doen aanzienlijk minder jongeren aan politieke participatie dan aan maatschappelijke participatie. Slechts 4% van de Nederlandse jongeren is lid van een natuur- en milieuorganisatie en 3% van de jongeren is lid van een politieke jongerenorganisatie (Steketee et. al. 2005).

Als derde vorm van participatie is er de consumptieve participatie. Consumptieve participatie is het eenmalig en enkel meedoen aan een activiteit. Voorbeelden van activiteiten zijn het eenmalig organiseren van een voetbaltoernooi of het eenmalig meedoen aan een jongerendebat. Vaak wordt consumptieve participatie gezien als een opstap naar maatschappelijke participatie (Steketee et. al. 2005). De maatschappelijke stage is een vorm van consumptieve participatie en is verplicht voor alle middelbare scholieren in Nederland sinds 2011 (Rijksoverheid, 2012). Het Jongeren voor Jongeren project is een invulling van de maatschappelijke stage op de Lingenborgh school in Geldermalsen. Het Jongeren voor Jongeren project is een vorm van

consumptieve participatie. De klas die geselecteerd werd om deel te nemen aan dit project, werd door de school verplicht om deel te nemen. Deze verplichte deelname is een klassikale invulling van de maatschappelijke stage. Het Jongeren voor Jongeren project heeft als doelstelling om de maatschappelijke participatie te vergroten. Doormiddel van verplichte deelname aan het project wordt uiteindelijk een vrijwillige vorm van participatie gestimuleerd.

2.2 Maatschappelijke participatie

In dit onderzoek zal er niet naar alle drie de vormen van jongerenparticipatie worden gekeken. Het Jongeren voor Jongeren project heeft als doel om de maatschappelijke participatie van de jongeren te vergroten. Dit onderzoek richt zich alleen op maatschappelijke participatie van jongeren. Eén van de redenen dat 80% van de jongeren in Nederland aan een vorm van maatschappelijke participatie doet, is omdat het een heel ruim begrip is (Steketee et. al. 2005). Steketee et. al. (2005) maakt onderscheid in drie soorten maatschappelijke participatie voor jongeren. De eerste vorm van maatschappelijke participatie is het lidmaatschap van een vrijwillige vereniging of organisatie. Er zijn veel verschillende soorten verenigingen in Nederland: sportverenigingen zoals een voetbalclub of tennisclub, hobbyverenigingen zoals streetdance of een toneelclub, religieuze jongerenorganisaties zoals een kerkjeugdvereniging, natuur- en milieuorganisaties zoals Greenpeace en politieke organisaties zoals een CDJA of de vakbond. In dit onderzoek zal er onderscheid gemaakt worden tussen “sportverenigingen” en “niet-sportverenigingen”. De voornaamste reden dat dit onderscheid wordt gemaakt is dat de verwachting is dat meisjes vaker lid zijn van niet-sportvereniging. Steketee et. al. (2005) vinden lidmaatschap van een vereniging of organisatie een onderdeel van maatschappelijke participatie, omdat de lidmaatschap aan een vereniging of organisatie een omgeving creëert waar jongeren gestimuleerd worden tot participatie. Zo is het bijvoorbeeld bij een handbalvereniging normaal dat er behalve het spelen van een wedstrijd ook af en toe een wedstrijd wordt gefloten of er een bardienst wordt gedraaid. Meisjes doen meer aan maatschappelijke participatie en vrijwilligerswerk dan jongens. Dit komt doordat meisjes een grotere intrinsieke motivatie hebben. Hierdoor zijn ze eerder geneigd iets voor een ander te doen (Zeijl, Beker, Breedveld, Van den Broek, De Haan, Herweijer, Huysmans & Wittebrood, 2003). Zeijl et. al. (2003) geven aan dat jongens vaker lid zijn van sportverenigingen. De tweede vorm van maatschappelijke participatie is het doen van vrijwilligerswerk. Veel vormen van vrijwilligerswerk worden aangeboden vanuit school of vanuit een vereniging. Zo biedt school de mogelijkheid om een vrijwilligerswerk te doen door een bijdrage te leveren aan de schoolkrant of leerlingenraad. Ook in verenigingsverband is er de mogelijkheid om deel te nemen in een commissie zoals de feestcommissie van een voetbalclub. Ook biedt de gemeente vaak mogelijkheden voor vrijwilligerswerk zoals deelnemen aan een jeugdpanel of bijdragen

leveren aan een buurthuis. Een andere vorm van vrijwilligerswerk kan worden gefaciliteerd vanuit de moskee of vanuit de kerk.

De laatste vorm van maatschappelijke participatie is het eenmalig deelnemen aan goede doelen activiteiten. Hierbij kan gedacht worden aan een handtekeningenactie of demonstratie. Ook het meedoen aan een goede doelen actie zoals geldinzameling of een sponsorloop valt hieronder. Steketee et. al. (2005) geven aan dat vrijwilligerswerk of het deelnemen aan goede doelen acties georganiseerd worden vanuit de school of een vereniging.

Geerdink (2007) geeft aan dat meisjes meer intrinsiek gemotiveerd zijn dan jongens. Daarbij verplaatsen zij zich meer in de personen in hun omgeving dan op zichzelf. Om vrijwilligerswerk te doen is een intrinsieke motivatie nodig. Het doen van vrijwilligerswerk is een investering in een ander zonder hiervoor betaald te worden. Doordat meisjes in hogere mate intrinsiek gemotiveerd zijn is de verwachting dat meisjes meer aan vrijwilligerswerk en aan goede doelen activiteiten doen dan jongens. Deze verwachting leidt tot de eerste hypothese.

Hypothese 1: Meisjes doen meer aan vrijwilligerswerk en vrijwilligersacties dan jongens.

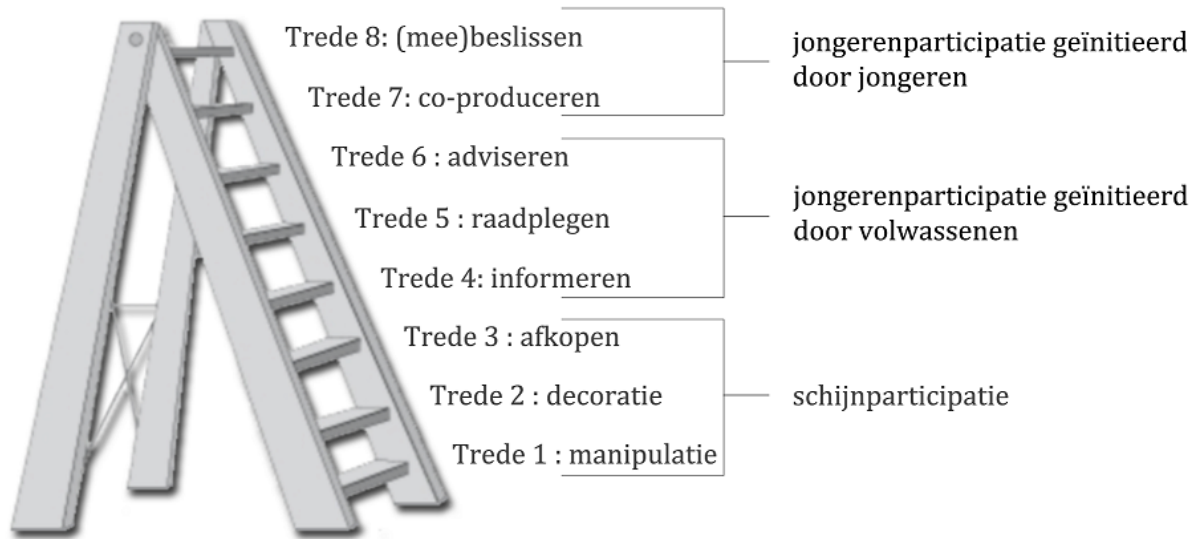
Van Dijk (2011) heeft een behoeftenonderzoek gedaan naar brugklassers. Hierbij is er een verschil gevonden in de behoeftes van jongens en meisjes. Jongens hebben een grotere behoefte aan sport dan meisjes. Jongens zien sport onder andere als een manier om zichzelf uit te dagen en te ontwikkelen. Meisjes hebben grotere behoefte aan sociale ontwikkeling door meer tijd met anderen door te brengen. Doordat jongens meer behoefte hebben aan sport is de verwachting dat het lidmaatschap van een sportvereniging procentueel groter is bij jongens dan bij meisjes. Dit leidt tot de tweede hypothese.

Hypothese 2: Jongens zijn vaker lid van sportverenigingen dan meisjes.

2.3 Participatieladder

In 1969 ontwikkelde Sherry Arnstein de participatieladder die de invloed van bewoners op beleid in verschillende gradaties weergeeft. Hoe hoger op de participatieladder, hoe groter de rol van bewoners is (Movisie, 2012).

Roger Hart (1992) ontwikkelde de participatieladder over jongerenparticipatie. Net als Arnstein (1969) heeft de jongeren participatieladder acht niveaus van participatie. Hoe hoger de trede op de ladder, hoe meer jongeren participeren (Hart, 1992). Een aangepaste vorm van de participatieladder van Hart is hieronder weergegeven. De ladder is aangepast omdat de kleine verschillen tussen de treden van de ladder niet relevant zijn voor dit onderzoek.

Figuur 1: Aangepaste versie jongeren participatieladder van Hart 1992.

De eerste drie treden van de ladder worden gezien als *schijnparticipatie*. Hierbij zijn er activiteiten waarin jongeren meedoen, maar worden niet als volwaardige gesprekspartners gezien. De activiteiten worden georganiseerd door volwassenen, maar de jongeren worden niet inhoudelijk betrokken. Voor de jongeren is het onduidelijk wat de doelen van het project zijn en in welke vorm zij een bijdrage zouden kunnen leveren.

Treden vier tot en met acht zijn vormen van jongerenparticipatie op de ladder van Hart (1992). Echter er kan onderscheid gemaakt worden tussen de treden vier tot en met zes en treden zeven en acht. Bij trede vier tot en met zes is er sprake van *jongerenparticipatie geïnitieerd door volwassenen*. Dit is een vorm van jongerenparticipatie, maar het initiatief van het project ligt bij de volwassenen. De organisatie en coördinatie liggen in handen van de volwassenen, maar de jeugd wordt inhoudelijk betrokken en de jongeren wordt om advies gevraagd. Een voorbeeld van deze vormen van participatie is dat een middelbare school een leerlingenraad opricht. De volwassenen nemen het initiatief voor de oprichting, maar de leerlingen zijn inhoudelijk betrokken en zorgen voor de continuïteit van het initiatief. Bij de treden zeven en acht is sprake van *jongerenparticipatie geïnitieerd door jongeren*. De hoogste treden op de participatieladder vormen de hoogste vorm van jongerenparticipatie. Zowel het initiatief als de uitvoering van het project liggen in handen van de jongeren. Volwassenen kunnen eventueel betrokken worden bij de besluitvoering (Hart, 1992; De Winter, 2007; Movisie, 2012).

De participatieladders worden veel gebruikt om de verschillende vormen van participatie weer te geven. Echter er is ook kritiek op de ladders van Hart (1992) en Arnstein (1969). Om te beginnen zouden de ladders niet de complexiteit van de participatie kunnen weergeven (Movisie, 2012). Daarbij suggereren de ladders dat alle participatie erop gericht is om de hoogste trede van de ladder te behalen. Het is echter afhankelijk van het initiatief, de context en

de doelstelling welke trede op de ladder de hoogst haalbare vorm van jongerenparticipatie is (De Winter, 2007).

Het Jongeren voor Jongeren project wordt georganiseerd als invulling van de maatschappelijke stage. Het doel van het Jongeren voor Jongeren project is het vergroten van de maatschappelijke participatie van jongeren in de gemeente Geldermalsen. De maatschappelijke stage is een vorm van participatie en is daarom te plaatsen op de participatieladder van Hart (1992). De maatschappelijke stage wordt geïnitieerd door volwassenen. In het geval van het Jongeren voor Jongeren project ligt de organisatie van het project in handen van het Centrum van Jeugd en Gezin. Maar de jongeren zijn betrokken bij de inhoud van het project. Doordat de jongeren een eigen onderwerp voor de voorlichting mogen kiezen en ook zelf daadwerkelijk de voorlichting geven aan andere jongeren, hebben de jongeren een actieve rol in het project. Dit zou overeen komen met de zesde trede “adviseren” van de ladder van Hart (1992). Als het Jongeren voor Jongeren project succesvol is, dan zal dit leiden tot grote maatschappelijke participatie in de gemeente Geldermalsen. Dat betekent dat jongeren vaker lid van een vereniging zijn, vaker deelnemen aan vrijwilligerswerk en/of meer goede doelenacties. Het ligt aan de organisatie en de inhoudelijke betrokkenheid van de jongeren waar deze verschillende acties geplaatst zouden kunnen worden op de participatieladder van Hart (1992). Een voorbeeld is dat jongeren zelf een sponsorloop organiseren om geld op te halen voor een goed doel. Dit is dan een hogere trede op de ladder dan het deelnemen aan een commissie bij de voetbalclub.

2.4 Integratietheorie van Durkheim

Er zijn verschillende factoren die van invloed zijn op jongerenparticipatie. Het behoren tot een kerkgenootschap en het bezoeken van de kerk heeft invloed op maatschappelijke participatie & vrijwilligerswerk (Zeijl et. al., 2003; Dekker & De Hart, 2009; Schuyt, Gouwenberg & Bekkers, 2011; Burger & Dekker, 2001). Er is een verklaring voor het verschil in participatie tussen kerkelijke en niet-kerkelijke Nederlanders. De verklaring is te vinden in de integratietheorie van Durkheim (1897). De integratietheorie van Durkheim, zoals deze beschreven wordt door Ultee, Arts en Flap (2009) geeft aan dat mensen sterker de normen naleven van een intermediaire groep, naar mate zij sterker geïntegreerd zijn in deze intermediaire groep. De kerk is een vorm van een intermediaire groep. De kerk heeft enkele universele waarden die zij uitdragen zoals “naasteliefde” en “solidariteit” (Ultee, Arts en Flap, 2009). Een uiting van de waarden is het doen van vrijwilligerswerk of het doneren van geld aan goede doelen. Hoe vaker men naar de kerk gaat geeft aan in hoeverre men geïntegreerd is in deze intermediaire groep. Door vaker naar de kerk te gaan, worden de waarden zoals naasteliefde en solidariteit meer nageleefd. De verwachting is dat deze waarden meer worden nageleefd door mensen die vaker naar de kerk gaan deze ook meer aan maatschappelijke participatie en vrijwilligerswerk doen. Een andere

oorzaak is dat mensen die vaker naar de kerk gaan binnen deze kerkelijke omgeving vaker gevraagd worden om te participeren (Burger & Dekker, 2001). Deze verwachting leidt tot de volgende hypothese.

Hypothese 3: Jongeren die naar de kerk gaan doen meer aan maatschappelijke participatie dan niet-kerkelijke jongeren.

2.5 Postmaterialisme van Inglehart

Ook niet-kerkelijke waarden die jongeren nastreven hebben invloed op de mate van maatschappelijke participatie. Er is een verklaring te vinden in het nastreven van verschillende waarden van jongeren in de beschrijving van de postmaterialistische stroming van Inglehart (1997). De postmaterialistische stroming, zoals beschreven in Ultee, Arts en Flap (2009) is gebaseerd op de behoeftehiërarchie van Maslow. De behoeftehiërarchie van Maslow is weergegeven in de vorm van een piramide.

Figuur 2: *Behoeftehiërarchie van Maslow.*

Zoals te zien in Figuur 2 is de piramide opgebouwd op verschillende lagen. De onderste laag is de lichamelijke behoeften. Doordat mensen zich steeds verder ontwikkelen komen ze in hogere posities van de piramide terecht. De onderste lagen zijn materiële waarden en deze lopen op tot immateriële waarden. Inglehart (1997) stelt dat men zich pas op de hogere treden van de piramide kan richten, als aan de onderste treden is voldaan. De generaties die werden geboren na de Tweede wereldoorlog groeiden op in een periode van welvaart en veiligheid. Hierdoor hoefde men zich geen zorgen te maken over de onderste lagen van de piramide. Doordat aan de onderste lagen van de piramide is voldaan, wordt er meer belang gehecht aan zaken als waardering en zelfontplooiing. Hierdoor hebben in de samenleving immateriële waarden een belangrijkere rol ingenomen. Voorbeelden van immateriële waarden in het postmaterialisme zijn emancipatie, vrijheid van meningsuiting en het milieu (Bekker en de Graaf, 2002). Maatschappelijke participatie zoals vrijwilligerswerk en lidmaatschap van een vereniging zijn

uitingen van immateriële waarden. Op basis van het postmaterialisme is er een positief verband te verwachten tussen het aanhangen van immateriële waarden en het meer aan maatschappelijke participatie doen. Op basis van de verwachting kan de vierde hypothese worden geformuleerd.

Hypothese 4: Jongeren die immateriële waarden nastreven doen meer aan maatschappelijke participatie dan jongeren die materiële waarden nastreven.

2.6 Compenserende strategieën theorie van Bourdieu

Het opleidingsniveau van de ouders speelt een rol in de mate van maatschappelijke participatie van jongeren. Hoe hoger de ouders opgeleid zijn hoe meer hun kinderen participeren (Schols, Van Weert & De Haan, 2010). Dit is te verklaren vanuit de compenserende strategieën theorie van Bourdieu (1973). Vroeger had de maatschappelijke positie van de ouders invloed op de toekomstige maatschappelijke positie van hun kinderen (Ultee, Arts en Flap, 2009). Het was voor de maatschappelijke bovenlaag van de samenleving mogelijk om hun hoge maatschappelijke positie door te geven aan hun kinderen. Echter is de invloed van de maatschappelijke positie van de ouders op de maatschappelijke positie van hun kinderen is sterk afgenomen in Nederland (Ultee, Arts en Flap, 2009). Door de jaren heen is de nadruk veel meer op het eigen kunnen van mensen komen te liggen, de zogenaamde *achievement*. Terwijl vroeger de nadruk meer lag op het soort familie waar je vandaan kwam, de zogenaamde *ascription*. De Nederlandse overheid heeft verschillende maatregelen getroffen om de openheid van de samenleving te vergroten. Een voorbeeld van zo'n maatregel is het invoeren van studiefinanciering, dit maakte het mogelijk voor mensen uit een sociaal lagere klasse om te gaan studeren. Voor mensen uit een sociaal lagere klasse is het mogelijk om te klimmen op de sociaal maatschappelijke ladder.

Eén van de kenmerken van een sociaal hogere klasse in de samenleving is het hebben van een hogere opleiding. Volgens Bourdieu (1973), zoals beschreven in Ultee, Arts en Flap (2009), wil de maatschappelijke bovenlaag van de samenleving nog steeds de positie van hun kinderen veilig stellen. Om de positie van hun kinderen veilig te stellen wordt er daarom gebruik gemaakt van compenserende strategieën. Één van deze compenserende strategieën is doorgeven van cultureel kapitaal aan hun kinderen. Door het doorgeven van cultureel kapitaal kan de maatschappelijke bovenlaag zich onderscheiden van de lagere klassen (Ultee, Arts en Flap, 2009). Lidmaatschap van verenigingen en het doen aan maatschappelijk participatie zijn vormen van cultureel kapitaal. Op basis van de compenserende strategieën is er een positief verband te verwachten tussen hoog opgeleide ouders en de maatschappelijke participatie van de jongeren. Uit deze verwachting is de vijfde hypothese te formuleren:

Hypothese 5: Jongeren met hoger opgeleide ouders doen meer aan maatschappelijke participatie dan jongeren met lager opgeleide ouders.

2.7 Experimentele opzet

In dit onderzoek wordt er gebruik gemaakt van een experimentele opzet. Het Jongeren voor Jongeren project is te onderscheiden in twee groepen. De eerste groep is “Groep Voorlichting geven”, de groep jongeren die deelnemen aan het Jongeren voor Jongeren project. Groep Voorlichting geven zijn de jongeren die acht trainingen krijgen over het geven van voorlichting aan andere jongeren. Deze voorlichting gaat over een zelf gekozen onderwerp. De tweede groep betrokken bij het Jongeren voor Jongeren project is “Groep Voorlichting krijgen”. Groep Voorlichting krijgen is de groep jongeren die een middag de voorlichting krijgt over verschillende onderwerpen van de jongeren van Groep Voorlichting geven. De derde groep is niet betrokken bij het Jongeren voor Jongeren project. De derde groep is de controlegroep. De groepsindeling heeft plaatsgevonden naar aanleiding van logistieke argumenten, namelijk op basis van beschikbaarheid op verschillende data.

Alle drie de groepen zijn TL/Havo brugklassen van de Lingenborgh school in Geldermalsen. Het doel van het Jongeren voor Jongeren project is om de maatschappelijke participatie te vergroten van de jongeren in Geldermalsen. Doordat Groep Voorlichting geven weken lang bezig is met de trainingen, is de verwachting dat zij meer aan maatschappelijke participatie doen dan de controlegroep. Op basis van deze verwachting is de volgende hypothese geformuleerd:
Hypothese 6: De jongeren die trainingen krijgen en voorlichting geven bij Jongeren voor Jongeren project doen meer aan maatschappelijke participatie dan de controle groep.

De doelstelling om de maatschappelijke participatie te vergroten geldt ook voor de jongeren die alleen voorlichting krijgen. De jongeren die de trainingen hebben gekregen, geven uiteindelijk in één middag voorlichting aan de groep jongeren. De enquête wordt bij deze groep afgenomen aan het eind van de voorlichtingsmiddag. Het is niet mogelijk voor deze groep om hun gedrag aangepast te hebben en aan het eind van de middag al meteen meer aan maatschappelijke participatie te doen. Echter is de verwachting dat deze groep wel geënthousiasmeerd is voor het doen van maatschappelijke participatie. Op basis van deze verwachting is de volgende hypothese geformuleerd:

Hypothese 7: De jongeren dat voorlichting krijgen bij Jongeren voor Jongeren project hebben een grotere bereidheid tot maatschappelijke participatie dan de controle groep.

Door het meten van de bereidheid tot maatschappelijke participatie op dit moment is de kans groot dat er een overschatting van de daadwerkelijke bereidheid wordt gemeten. De jongeren

wordt namelijk hun mening gevraagd net nadat ze zijn geënthousiasmeerd. Ideaal gezien zouden deze jongeren beter op een later tijdstip de enquête hadden moeten invullen. Dit was helaas niet mogelijk om vanwege de beschikbare tijd en middelen van dit onderzoek.

3 Data en methoden

3.1 Kwalitatief en kwantitatief onderzoek

Dit onderzoek is onderverdeeld in een kwalitatief en een kwantitatief gedeelte. In het kwalitatieve gedeelte zijn er enkele expert interviews gedaan. Deze interviews dragen bij aan de beeldvorming van jongerenparticipatie in de gemeente Geldermalsen. Deze beeldvorming is belangrijk als input voor het opstellen van de enquête in het kwantitatieve onderdeel. Daarbij draagt het bij aan het formuleren van de beleidsaanbevelingen. Het kwantitatieve gedeelte bestaat uit het afnemen van de enquêtes onder de jongeren. Dit onderzoek heeft een experimentele opzet doordat er gewerkt wordt met een controlegroep. Het kwantitatieve gedeelte van dit onderzoek heeft als doel om de hypothesen te toetsen en daarmee antwoord te geven op de onderzoeksvragen.

3.2 Kwalitatief onderzoek

De eerste fase van het verzamelen van informatie was het plannen van expertinterviews. Het doel van deze interviews is ten eerste het oriënteren op het onderwerp. Dit zorgde voor een richtlijn bij het opstellen van de enquête. Ook gaven de interviews input voor het formuleren van een beleidsadvies aan het Centrum van Jeugd en Gezin in Geldermalsen. De interviews zijn afgenomen aan de hand van een topiclist, deze is opgenomen in Bijlage 1. Het doel van het interview was meer informatie krijgen over drie verschillende topics: jongerenparticipatie, initiatieven op het gebied van jongerenparticipatie en het Jongeren voor Jongeren project.

3.2.1 De experts

De interviews zijn afgenomen bij vier experts. Er is voor gekozen om vier verschillende invalshoeken te gebruiken om zo veel mogelijk input te krijgen voor het opstellen van de vragenlijst. De interviews zijn afgenomen bij:

- Anja Verbeek, medewerkster van het CJG Geldermalsen;
- Marij Strijbos, een senior beleidsmedewerkster van de afdeling Samenleving van de gemeente Geldermalsen;
- Martijn van den Bogaard, de jongerenwerker van de gemeente Geldermalsen;
- Saskia Streefkerk, een medewerkster van het Jongeren Inloop Punt in Haarlemmermeer.

3.2.2 Betrouwbaarheid van de interviews

Om de betrouwbaarheid van de interviews te waarborgen is gebruik gemaakt van een semigestructureerd interview. Bij een semigestructureerd interview is er een topiclijst gemaakt en daardoor staat de formulering en de volgorde van de vragen al vast. De betrouwbaarheid

wordt hierdoor vergroot omdat de analyse van de gegevens beter mogelijk is. Daarbij is de kans groter dat de onderzoeker zich objectief opstelt, omdat er minder gestuurd kan worden in de vragen en de volgorde. Er wordt gebruik gemaakt van open vragen, dus zijn er geen antwoordmogelijkheden van te voren geformuleerd (Boeije, 't Hart & Hox, 2009). De ondervraagden zijn vrij in het formuleren van de antwoorden, daarbij worden geen suggesties gedaan. Bij het verwerken van de interviews zijn deze eerst volledig uitgewerkt. Vervolgens zijn de interviews door middel van een labelsysteem gestructureerd. Hierbij wordt er gezocht naar kernwaarden in de antwoorden van de verschillende interviews. Deze kernwaarden zijn overeenkomsten in de antwoorden. Door de verschillende kernwaarden te structureren en te interpreteren kan er een conclusie worden getrokken (Boeije, 't Hart & Hox, 2009). Daarbij is er na de interviews een beknopte samenvatting van de interviews verstuurd naar de geïnterviewde respondenten. Hierdoor had de geïnterviewde de kans om de informatie te controleren en te verifiëren. Dit waarborgt de objectiviteit van de interviews.

3.3 Kwantitatief onderzoek

De tweede fase van het onderzoek is het afnemen bij een enquête onder de jongeren op de Lingenborgh school in Geldermalsen. Het doel van de enquête is het beantwoorden van de onderzoeksvraag en het toetsen van de hypothesen. De enquête is opgenomen in Bijlage 2.

3.3.1 Enquêtes

De enquête is afgenomen bij drie verschillende groepen. Ten eerste bij de brugklas op de Lingenborgh school in Geldermalsen, die deelneemt aan het Jongeren voor Jongeren project. Ten tweede is een brugklas op de Lingenborgh school die de voorlichting krijgt over een onderwerp van de jongeren dat deelhebben genomen aan het Jongeren voor Jongeren project. En ten derde de controlegroep, een andere brugklas op de Lingenborgh school in Geldermalsen. Deze groep neemt niet deel aan het Jongeren voor Jongeren project. Er is gekozen voor drie brugklassen op dezelfde middelbare school en van hetzelfde niveau, om de verschillen tussen de groepen zo klein mogelijk te houden. Er zijn op de Lingenborgh school in Geldermalsen drie TL/Havo brugklassen. Het indelen van de groepen is op basis van logistieke redenen gedaan.

3.3.2 Benadering en afname van de enquêtes

De enquête wordt in de klas uitgedeeld aan de verschillende groepen jongeren. Ten eerste zijn er de jongeren die training krijgen en voorlichting geven binnen het Jongeren voor Jongeren project, zij krijgen de enquête aan het einde van de laatste training uitgedeeld. Ten tweede is er de groep jongeren die de voorlichting krijgt, zij krijgen de enquête aan het einde van de voorlichting uitgedeeld.

Bij de controlegroep wordt de enquête uitgedeeld aan het einde van een mentor les. De onderzoeker is zelf aanwezig en deelt de enquêtes uit. Na een korte instructie over het invullen van de enquêtes vullen de jongeren de enquête direct in. Bij deze korte instructie is er ingegaan op de manier van het invullen van de enquête. Bij alle soorten vragen is besproken op welke manier deze beantwoord dienen te worden. Bijvoorbeeld de laatste vraag van de enquête is het aangeven van een rangorde van verschillende stelling. Hierbij is toegelicht dat waarde 1 betekent “heel belangrijk” en waarde 4 “helemaal niet belangrijk”. Deze instructie draagt bij aan het verkleinen van de missende waardes. Bij inleveren van de vragenlijst is door de onderzoeker aan elke respondent gevraagd of ze alle vragen snapt en hebben kunnen beantwoorden. Hierdoor konden enkele respondenten alsnog een vraag beantwoorden, dit heeft ook bijgedragen aan het verkleinen van de kans op missende waarden. Het uitdelen van de vragenlijsten door de onderzoeker zelf verkleint de kans op non-response (Boeije, 't Hart & Hox, 2009). Na het invullen van de enquêtes hebben alle respondenten een kleinigheidje gekregen om hen te bedanken voor het meewerken aan het onderzoek.

3.3.3 Sociaal wenselijke antwoorden

Het geven van sociaal wenselijke antwoorden is een risico voor de validiteit van een onderzoek. De respondent formuleert zijn of haar antwoord op een manier waarvan hij of zij denkt dat de onderzoeker graag wil horen. Daarbij denkt de respondent dat het gegeven antwoord sociaal beter aanvaardbaar is dan het werkelijke antwoord (Boeije, 't Hart & Hox, 2009).

Er zijn verschillende manieren om de kans op sociaal wenselijke antwoorden zo klein mogelijk te maken. Ten eerste krijgen de respondenten instructie dat de enquêtes anoniem zijn. Doordat de enquêtes anoniem worden afgenomen en verwerkt, is er een kleine kans dat de antwoorden sociaal wenselijk worden ingevuld (Boeije, 't Hart & Hox, 2009). Daarbij is bij het opstellen van de enquêtevragen rekening gehouden met de leeftijd van de respondenten. Hierdoor is de formulering van de vragen aangepast. Daarbij zijn er zoveel mogelijk antwoordmogelijkheden geformuleerd zodat de respondenten gestimuleerd worden om de vragen eerlijk te beantwoorden. En de respondenten hebben te horen gekregen dat zij inzicht in de resultaten krijgen. Boeije, 't Hart & Hox (2009) geeft aan dat door inzicht in de resultaten te krijgen respondenten minder snel geneigd zijn om sociaal wenselijke antwoorden te geven.

3.3.4 Afhankelijke variabelen

De afhankelijke variabele in dit onderzoek is de maatschappelijke participatie van de jongeren. Hierbij is er onderscheid gemaakt tussen het doen aan maatschappelijke participatie en de bereidheid om in de toekomst aan maatschappelijke participatie te doen.

Maatschappelijke participatie in de enquête

Door het operationaliseren van de variabelen wordt er getracht om het begrip meetbaar te maken. In de enquête zijn er drie vragen die de mate van maatschappelijke participatie van jongeren meten. Deze vragen zijn gebaseerd op het onderzoek “Jeugdparticipatiebeleid. Wat levert het op?” (Steketee et. al., 2005). Volgens Steketee et. al. (2005) zijn er verschillende onderdelen die de mate van maatschappelijke participatie bepalen. Ten eerste is het lidmaatschap van een vereniging of organisatie. De jongeren in de enquête wordt gevraagd: *Ben je lid van een van deze vereniging of organisaties?* Bij deze vraag zijn meerdere antwoorden mogelijk. De antwoordmogelijkheden zijn “sportvereniging”, “scouting”, “hobbyvereniging”, “religieuze jongerenorganisatie”, “natuur- en milieuorganisatie”, “politieke jongeren organisatie”, “vakbond”, “anders, namelijk” of “nee, ik ben geen lid van een vereniging of organisatie”. Vervolgens wordt de respondent gevraagd om de naam vereniging of organisatie op te schrijven, zodat er inzicht komt in welke organisaties er zijn. Het invullen van de naam van de organisaties maakt ook inzichtelijk als de respondent lid is van twee of meer verenigingen of organisaties binnen eenzelfde antwoordcategorie. Als de respondent bijvoorbeeld aangeeft lid te zijn van een sportvereniging en bij de vervolgvraag de voetbal- en tennisvereniging als naam opschrijft, dan wordt inzichtelijk dat de respondent meer participeert binnen een categorie.

Ten tweede is het deel uitmaken van vrijwilligerswerk een manier om maatschappelijke participatie te meten (Steketee et. al., 2005). De vraag in de enquête is: *Neem je deel aan of ben je actief binnen een van de volgende soorten vrijwilligerswerk?* Ook hierbij zijn verschillende antwoorden mogelijk. De verschillende antwoordcategorieën zijn: “schoolkrant”, “schoolraad/leerlingenraad”, “klassenvoorzitter”, “jeugdraad/jeugdpanel/jeugddebat”, “kerk of moskee”, “je eigen buurt of woonplaats”, “een internet- of computergroep”, “een commissie van een vereniging”, “anders, namelijk” of “nee, ik doe niet aan vrijwilligerswerk”.

Ten derde is het deelnemen aan goede doelen of vrijwilligersactiviteiten een manier om maatschappelijke participatie te meten (Steketee et. al., 2005). De vraag in de enquête is: *Doe je wel eens mee aan een van de volgende activiteiten?* Bij deze vraag zijn verschillende antwoorden mogelijk. Ook hier zijn meerdere antwoordcategorieën namelijk: “debatteren”, “handtekeningenactie/ schrijfactie”, “demonstratie/actiegroep/ludieke actie”, “internet (poll of forum)”, “meedenken en meebeslissen over dingen in je eigen omgeving”, “Goede doelenactie (geldinzameling/sponsorloop)”, “anders, namelijk” of “nee, ik doe niet mee aan zulke activiteiten”.

Maatschappelijke participatie methode van verwerken

De antwoorden die de jongeren geven worden omgezet in verschillende categorieën. Het is niet mogelijk om voor de jongeren een schaal te maken van geen participatie oplopend tot en met heel veel maatschappelijke participatie. Het maken van een schaal is niet mogelijk omdat de

verschillende antwoordcategorieën zodanig verschillen dat het niet mogelijk is ze echt met elkaar te vergelijken. Er is gekozen voor het maken van drie participatiesoorten: “Geen maatschappelijke participatie”, “Enige vorm van maatschappelijke participatie” en “Veel maatschappelijke participatie”. De eerste participatiesoort is de zogenaamde “Geen maatschappelijke participatie”. In deze participatiesoort worden de respondenten opgenomen op het moment dat ze geen lid zijn van een organisatie, geen vrijwilligerswerk doen en aan geen of een enkele vorm goede doelenactiviteit deelnemen. Het deelnemen aan goede doelen activiteiten telt minder zwaar mee dan de andere vragen, omdat deelnemen aan dergelijke activiteiten vaak eenmalig is. Bij de tweede participatiesoort “Enige vorm van maatschappelijke participatie” worden de respondenten opgenomen die lid zijn van één vereniging of organisatie of deelnemen aan een vorm van vrijwilligers werk of minimaal twee soorten goede doelen activiteiten doen. Bij deze participatiesoort is het ook mogelijk om twee van de antwoord categorieën te hebben. Bijvoorbeeld lidmaatschap van een vereniging en meewerken aan een of twee goede doelen acties. Op het moment dat de respondent alle drie de categorieën voldoet, dan valt het in de laatste participatiesoort. De laatste participatiesoort “Veel maatschappelijke participatie” zijn de respondenten die aan meerdere vormen van participatie voldoen. Hierbij zijn de respondenten opgenomen dat lid zijn van twee of meer soorten verenigingen of organisaties. Ook zijn de respondenten opgenomen dat meedoen aan twee of meer soorten vrijwilligerswerk. Daarbij zijn de respondenten opgenomen dat aan drie of meer soorten goede doelen activiteiten doen. In de analyse is deze onderverdeling opgenomen als de variabele “participatie”.

Er is in dit onderzoek niet alleen gekeken naar de overkoepelende variabele van participatie gekeken. Zoals gezegd bestaat maatschappelijke participatie uit drie onderdelen namelijk: lidmaatschap van een vereniging of organisatie, het doen van vrijwilligerswerk en deelname aan goede doelen activiteiten. Ten eerste is er in de analyse gekeken naar de invloed van factoren op lidmaatschap van een vereniging of organisatie. Hierbij is deze vraag onderverdeeld in twee categorieën namelijk “lidmaatschap van een sportvereniging” en “lidmaatschap van een niet-sportvereniging”.

Ten tweede is er de variabele “vrijwilligersactiviteiten” aangemaakt. Deze variabele is een samenvoeging van de participatieonderdelen doen van vrijwilligerswerk en deelname aan goede doelenactiviteiten.

Een beperking van dit onderzoek is dat de begrippen dicht bij elkaar liggen en er een risico is voor overlap van verschillende variabelen. Vandaar dat niet alleen de overkoepelde variabele participatie wordt meegenomen, maar ook deze afzonderlijke elementen.

Op het moment dat er missende waarden bij deze vragen zijn, dan wordt de respondent niet meegenomen in de analyse.

Bereidheid tot maatschappelijke participatie

In dit onderzoek wordt niet alleen gemeten hoeveel de jongeren aan maatschappelijke participatie doen, maar er wordt ook gemeten in hoeverre zij bereid zijn in de toekomst meer aan maatschappelijke participatie te doen. De jongeren die voorlichting krijgen binnen het Jongeren voor Jongeren project vullen na de voorlichting de enquête in. Doordat deze enquête op dezelfde dag ingevuld wordt, is er geen tijd voor de jongeren om hun gedrag aan te passen en meer aan maatschappelijke participatie te doen. Om toch te kunnen meten of de voorlichting effect heeft wordt er de bereidheid tot het doen van maatschappelijke participatie gemeten. In de analyse is deze variabele meegenomen als "bereidheid tot participatie". Deze bereidheid is waarschijnlijk een overschatting, omdat de jongeren tijdens de voorlichting enthousiast zijn gemaakt over het doen van maatschappelijke participatie. Ideaal gezien zou er door middel van verschillende meetmomenten het gedrag van de verschillende groepen kunnen worden gemeten. Door de opzet van het onderzoek waren verschillende meetmomenten niet mogelijk.

In de enquête is de vraag gesteld: *Zou je binnen nu en een half jaar een van de volgende activiteiten willen doen?* Bij deze vraag zijn meerdere antwoorden mogelijk. De antwoordcategorieën zijn: "Deelnemen aan een debat", "Deelnemen aan een handtekeningenactie", "Deelnemen aan een schrijfactie", "Deelnemen aan een sponsorloop", "Iets schrijven voor de schoolkrant" en "Deelnemen aan een geldinzameling". Volgens Stetekee et.al. (2005) behoren deze antwoordcategorieën tot voorbeelden van consumptieve participatie. De antwoordcategorieën zijn gebaseerd op de consumptieve participatie voorbeelden, zodat de antwoordcategorieën met elkaar te vergelijken zijn. De antwoorden van de jongeren zullen omgezet worden in scores, hoe meer categorieën de respondent bereid is om aan deel te nemen, hoe hoger de score is. In de analyse zijn vervolgens vier categorieën geformuleerd: "Geen bereidheid tot maatschappelijke participatie", "Bereidheid tot één activiteit van maatschappelijke participatie", "Bereidheid tot twee activiteiten van maatschappelijke participatie" en "Bereidheid tot twee of meer activiteiten van maatschappelijke participatie".

Als er missende waardes zijn in deze vraag, dan zal voor de hypothese die betrekking heeft op deze vraag de respondent niet worden meegenomen.

3.3.5 Onafhankelijke variabelen

Voor de onafhankelijke variabelen zijn groep, geslacht, leeftijd, opleidingsniveau van de ouders, religie en het aanhangen van postmaterialistische of materialistische waarden gekozen.

Groep

Zoals eerder beschreven heeft dit onderzoek een experimentele opzet. De variabele groep is een ordinale variabele. Er zijn drie verschillende groepen: “Groep Voorlichting geven”, “Groep Voorlichting krijgen” en “Controlegroep”. Groep Voorlichting geven is die groep die trainingen volgt en de voorlichting geeft aan andere jongeren als onderdeel van het Jongeren voor Jongeren project. Groep Voorlichting krijgen is de groep dat de voorlichting krijgt van de andere jongeren binnen het Jongeren voor Jongeren project. De laatste groep is de controlegroep.

Geslacht

Geslacht is de eerste vraag van de enquête. Geslacht is een nominaal meetniveau (Gravetter en Wallnau, 2009). De respondent kan in de vragenlijst kiezen uit de antwoordmogelijkheden “jongen” of “meisje”.

Leeftijd

De volgende onafhankelijke variabele is de leeftijd. Leeftijd is een numerieke variabele waarbij de respondent zelf de leeftijd kan invullen (Gravetter en Wallnau, 2009). Het invullende van de leeftijd is de tweede vraag van de enquête.

Opleiding ouders

Vervolgens wordt er gevraagd naar het opleidingsniveau van de ouders. Bij deze vraag kan de respondent voor zowel de moeder als de vader het hoogst afgeronde opleidingsniveau invullen. Hierbij kan gekozen worden uit de volgende categorieën: “geen onderwijs”, “lager onderwijs”, “lager of voorbereidend beroepsonderwijs”, “lager of middelbaar algemeen onderwijs”, “MBO”, “HAVO”, “VWO”, “HBO”, “Universiteit” of “Anders, namelijk”. De variabele opleiding ouders is een ordinaal meetniveau. Uiteindelijk zijn de antwoorden van deze vragen samengevoegd tot een nieuwe variabele. Bij deze variabelen is er onderscheid gemaakt tussen “hoog opgeleide ouders”, “midden opgeleide ouders” en “laag opgeleide ouders”. Volgens het CBS (2012) zijn mensen hoogopgeleid als ze HBO of Universiteit hebben afgerond. Als de vader en/of de moeder of allebei HBO of Universiteit heeft afgerond, dan wordt dit gezien als hoogopgeleide ouders. Als de vader of de moeder lager/ voorbereidend beroepsonderwijs, LBO of MBO heeft afgerond dan wordt dit gezien als middelopgeleide ouders. Wanneer de vader en moeder geen onderwijs of alleen basisschool of middelbare school hebben afgerond vallen ze onder laag opgeleide ouders.

Religie

De variabele godsdienst is een nominaal meetniveau (Gravetter en Wallnau, 2009). Bij de vraag wordt aan de respondent gevraagd of ze tot een godsdienst behoren. Ook bij deze vraag zijn

verschillende antwoordcategorieën geformuleerd namelijk: “Room-katholiek”, “Protestants”, “Hindoeïsme”, “Islam”, “Jodendom”, “Anders, namelijk” of “Nee, ik behoor niet tot een godsdienst”.

In de analyse is deze vraag omgezet tot de volgende categorieën: “Geen geloofsovertuiging”, “Rooms-katholiek”, “Protestants” en “Overige geloofsovertuigingen”.

Vervolgens wordt er gevraagd of de respondent regelmatig naar een kerk, moskee, tempel of synagoge gaat. Bij de vraag is aangegeven dat het bezoek vanuit een geloofsovertuiging gedaan moet worden en niet uit toeristische interesse. Hier zijn verschillende antwoordcategorieën: “Nooit”, “Soms, maar minder dan 1 keer per maand”, “Minstens 1 keer per maand”, “Minstens 1 keer per week” en “Elke dag”. De variabele “Kerkbezoek” is een ordinaal meetniveau. In de analyse zijn de antwoorden op deze score omgezet tot een interval meetniveau, de antwoorden zijn namelijk verwerkt tot hoeveel bezoeken per jaar.

Postmaterialistische en materialistische waarden in de enquête

De postmaterialistische en materialistische waarden zijn gemeten in drie vragen. In deze drie vragen moesten de respondenten de rangorde van stellingen bepalen. Per vraag waren er vier stellingen geformuleerd, twee stellingen waren postmaterialistische en twee stellingen materialistisch. De inhoud van de stellingen is gebaseerd op het onderzoek van Bekker en de Graaf (2002). Bekker en de Graaf (2002) hebben ook doormiddel van stellingen de materialistische en postmaterialistische waarden gemeten. In dit onderzoek zijn de stellingen aangepast om beter aan te sluiten bij de leefwereld van jongeren. Zo is er niet gevraagd of de respondent het belangrijk vindt om “de politieke inspraak van de burgers vergroten” maar of de respondenten het belangrijk vindt om “uit te blinken in sportprestaties”. De vraag in de enquête was: *Wat vind je het meest belangrijk?* Hierbij kon de respondent waarde 1 tot en met 4 invullen. Waarde 1 betekent heel erg belangrijk. Waarde twee betekent belangrijk. Waarde drie betekent niet zo belangrijk. Waarde vier betekent helemaal niet belangrijk. De eerste vier stellingen die de respondenten in een rangorde mochten plaatsen waren de stellingen “Geld te verdienen met een bijbaantje” en “Om geld te sparen voor nieuwe spullen”, de twee materialistisch waarden. En twee postmaterialistische waarden “Om uit te blinken in sport” en “Om inspraak te hebben in school of in de buurt”. De tweede vraag had ook vier stellingen om in een rangorde te plaatsen. De materialistische waarden zijn “Kleding volgens de laatste mode” en “De laatste computerspellen” en de postmaterialistische waarden: “Eerlijke kleding zoals biologisch of fair trade” en “Goede doelen en collectes”. Ook de laatste vraag had vier stellingen om in een rangorde te plaatsen. De materialistische waarden zijn: “Economische crisis” en “Misdad en veiligheid” en de postmaterialistische waarden zijn: “Vrijheid van meningsuiting” en “Het milieu en broeikaseffect”.

Postmaterialistische en materialistische waarden in de analyse

De vraagstelling in dit onderzoek is gebaseerd op het onderzoek van Bekker en de Graaf (2002). De analyse van de antwoorden is daarom op dezelfde methode als het onderzoek van Bekker en de Graaf (2002). De respondenten zijn in drie groepen onderverdeeld. Bij de analyse is er alleen gekeken naar de antwoordcategorieën die de respondenten als “heel erg belangrijk” hebben aangegeven. De respondenten die als materialistische stellingen bij alle drie de vragen als “heel erg belangrijk” hebben aangegeven, vallen onder de variabele “materialistisch”. De respondenten die bij alle drie de vragen postmaterialistische stellingen als “heel erg belangrijk” hebben aangegeven, vallen onder de variabele “postmaterialistisch”. Wanneer de respondenten bij de drie vragen zowel materialistische stellingen als postmaterialistische stellen als “heel erg belangrijk” hebben aangegeven, dan worden deze respondenten in de categorie gemengd geplaatst.

Niet meegenomen variabelen

Er zijn enkele variabelen bewust niet meegenomen in het onderzoek. Ten eerste is de variabele opleidingsniveau niet meegenomen, omdat de respondenten in dit onderzoek alle drie van hetzelfde opleidingsniveau zijn. Ten tweede is de variabele allochtoon-autochtoon niet meegenomen. Op de gehele middelbare school in Geldermalsen waar de steekproef is genomen, waren maar 12 leerlingen van allochtone afkomst.

3.3.6 Response

Er zijn totaal 79 enquêtes uitgedeeld waarvan er in 79 enquêtes zijn ingevuld. Dit betekent een response van 100%. De enquêtes zijn klassikaal uitgedeeld en voordat de respondent de enquête ingeleverd heeft, heeft de onderzoeker gevraagd of alle vragen ingevuld waren. Dit gaf de respondent de mogelijkheid om nog enkele aanpassingen te doen. Hierdoor zijn er geen missende waarden in het onderzoek.

3.3.7 Betrouwbaarheid

Om de betrouwbaarheid van het onderzoek te waarborgen zijn er 79 respondenten benaderd om deel te nemen aan de enquête. Hierdoor is de vuistregel van minimaal 50 respondenten voor een kwantitatief onderzoek behaald (Saunders, Lewis en Thornhill, 2005). Een andere manier om de betrouwbaarheid van de enquête te vergroten is door de vragen te baseren op andere onderzoeken (Boeije, 't Hart & Hox, 2009). De vraagstellingen in de enquête zijn op verschillende andere onderzoeken gebaseerd.

3.3.8 Validiteit

Om de validiteit van het onderzoek te vergroten is er gebruik gemaakt van een controlegroep. Het gebruik maken van een controlegroep verhoogt de interne validiteit, omdat er met grotere zekerheid gezegd kan worden dat de verandering van X ook echt veroorzaakt wordt door Y (Boeije, 't Hart & Hox, 2009). Externe validiteit is de mate waarin de onderzochte resultaten gegeneraliseerd kunnen worden naar verschillende groepen (Boeije, 't Hart & Hox, 2009). Externe validiteit wordt vergroot door het selecteren van een representatieve steekproef. Ook wordt externe validiteit vergroot door het gebruiken van verschillende databronnen.

3.3.9 Analysemethode

De gegevens zijn geanalyseerd door middel van het statistiekprogramma SPSS 18. De analyse van de data begint met de beschrijvende gegevens van de steekproef. Deze beschrijvende gegevens staan hieronder in de Tabel 1 en Tabel 2 weergegeven.

Tabel 1: Beschrijvende gegevens steekproef onafhankelijke variabelen

	<i>Gemiddelde</i>	<i>%</i>	<i>SD</i>	<i>Range</i>
<i>Achtergrond steekproef (N=79)</i>				
Groep				
Groep A		32,90%		
Groep B		35,90%		
Groep C		31,60%		
Geslacht				
Jongens		53,20%		
Meisjes		46,80%		
Leeftijd	12,86		0.473	12-14
Opleiding moeder				
Laag opleidingsniveau		13,90%		
Midden opleidingsniveau		46,90%		
Hoog opleidingsniveau		39,20%		
Opleiding vader				
Laag opleidingsniveau		3,80%		
Midden opleidingsniveau		35,50%		
Hoog opleidingsniveau		60,70%		
Opleiding ouders				
Laag opleidingsniveau		8,90%		
Midden opleidingsniveau		41,20%		
Hoog opleidingsniveau		50,10%		
Religie				
Rooms-katholiek		8,90%		
Protestants		32,90%		
Overige geloofsovertuiging		2,60%		
Geen geloofsovertuiging		55,60%		
Kerkbezoek				
Nooit		70,90%		
Soms, maar minder dan 1 keer per maand		19,00%		
Minstens 1 keer per maand		2,50%		
Minstens 1 keer per week		7,60%		

Materialisme en Postmaterialisme

Materialistisch	8,90%
Postmaterialistisch	16,40%
Gemengde	74,70%

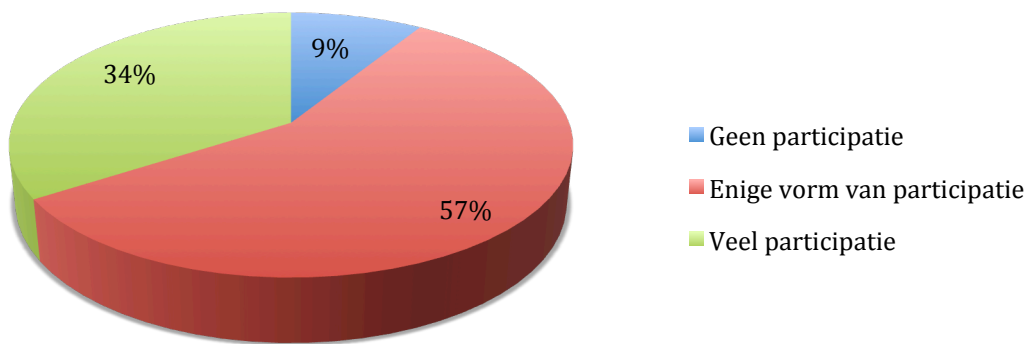
Tabel 2: Beschrijvende gegevens steekproef afhankelijke variabelen

	Gemiddelde	%	SD	Range
<i>Achtergrond steekproef (N=79)</i>				
Participatie				
Geen lid van een vereniging		12,70%		
Lid van een vereniging ¹		64,60%		
Lid van meerdere verenigingen		22,70%		
Geen vrijwilligerswerk		67,10%		
Een soort vrijwilligerswerk		30,40%		
Meerdere soorten vrijwilligerswerk		2,50%		
Geen deelname activiteit		34,20%		
Deelname een activiteit		51,90%		
Deelname meerdere activiteiten		13,90%		
Bereidheid tot participatie ²				
Geen bereidheid		24,10%		
Bereidheid voor een activiteit		41,80%		
Bereidheid voor twee activiteiten		19,00%		
Bereidheid voor twee of meer activiteiten		15,10%		

¹ Het meest voorkomende lidmaatschap is lidmaatschap van een sportvereniging. Van de jongeren dat lid is van een vereniging of organisatie is 83,5% lid van een sportvereniging.

² De meeste jongeren dat bereid zijn om te participeren in de toekomst zijn bereid om mee te doen aan een sponsorloop, namelijk 45,6% van de jongeren wil meedoen aan een sponsorloop.

In Tabel 1 zijn de beschrijvende gegevens van onafhankelijke variabelen weergegeven. Hierin valt af te lezen dat de drie groepen ongeveer even groot zijn en ook het aantal jongens en meisjes ongeveer gelijk is. In Tabel 2 zijn de beschrijvende gegevens van de afhankelijke variabelen weergegeven. Op basis van de vragen over lidmaatschap, vrijwilligerswerk en goede doelen activiteiten zijn de respondenten onderverdeeld in “geen participatie”, “enige vorm van participatie” en “veel participatie”. In Figuur 3 is een weergave gemaakt van de uiteindelijke onderverdeling van de maatschappelijke participatie van de respondenten.

Figuur 3: Weergave onderverdeling hoeveelheid participatie van de jongeren.

4 Resultaten

4.1 Resultaten kwalitatief onderzoek (de expertinterviews)

De resultaten van het kwalitatieve onderdeel van het onderzoek komt voort uit de analyse van de expertinterviews. De resultaten worden besproken aan de hand van drie onderwerpen van de topiclist, namelijk jongerenparticipatie, initiatieven voor jongerenparticipatie en het Jongeren voor Jongeren project.

4.1.1 Onderwerp: Jongerenparticipatie

Soorten jongerenparticipatie

De experts onderscheiden drie soorten jongerenparticipatie. Ten eerste is er een hele laagdrempelige vorm van participatie. Deze vorm van participatie is het *eigen verantwoordelijkheid nemen* door jongeren. Er is maar een klein deel van de jongeren dat alleen in deze vorm participeert naar schatting 5% van de jongeren. Ten tweede is er een meer structurele vorm van participatie namelijk *de maatschappelijke participatie* door jongeren. Deze vorm van participatie houdt in dat jongeren deelnemen aan een vereniging, hobby of sport. Deze groep gaat makkelijker over tot vrijwilligerswerk omdat participatie in verenigingsverband vaker verwacht wordt van de jongeren. Daarbij is door het verplicht stellen van de maatschappelijke stage het voor jongeren makkelijker en laagdrempeliger gemaakt om vrijwilligerswerk te doen. Naar schatting van de experts doet 85 tot 90% van de jongeren aan een vorm van maatschappelijke participatie. Tot slotte is er de politieke participatie vorm. Dit is volgens de experts maar voor een kleine groep weggelegd, ongeveer 5% van de jongeren. Deze vorm van participatie houdt in dat jongeren uit zichzelf lid worden van een politieke organisatie en daarmee bij willen dragen aan het beïnvloeden van lokaal of landelijk beleid.

Plaats van participatie

Jongeren participeren voornamelijk in hun eigen buurt en omgeving. Ook al doet een grote groep van de jongeren al aan een vorm van maatschappelijke participatie, toch is het belangrijk dat het gestimuleerd wordt. Ten eerste omdat het goed is voor de ontwikkeling van de jeugd en bijdraagt aan het sociale bewust zijn, maar ook omdat goed is voor de omgeving.

Om jongerenparticipatie te stimuleren is er ten eerste een rol weggelegd voor de ouders. De ouders zijn verantwoordelijk voor de opvoeding. Door een goed voorbeeld te geven en zelf te participeren, wordt dit ook doorgegeven aan de jongeren. Ten tweede is er een rol weggelegd voor leerkrachten op school of begeleiders in de vereniging. Het is aan hen om jongeren erop te wijzen wanneer er participatie van hun verwacht wordt. Daarbij zijn er veel participatiemogelijkheden in school- of verenigingsverband. Bijvoorbeeld bijdragen aan de schoolkrant of het mede organiseren van een activiteit op de voetbalclub. Tot slot is er een rol

weggelegd voor hulpverlenende instantie zoals een jongerenwerker of maatschappelijk werk. Wanneer een individu moeite heeft om zijn verantwoordelijkheid nemen dan kunnen zulke instanties daarin begeleiden.

4.1.2 Onderwerpen: Initiatieven voor jongerenparticipatie

Verschillende initiatieven

Binnen Geldermalsen worden er verschillende initiatieven georganiseerd om jongerenparticipatie te stimuleren. Er zijn enkele politieke vormen van participatie zoals lidmaatschap van een burgerpanel of een bestuursfunctie in het jeugdthunk. Er zijn meer structurele maatschappelijke participatie initiatieven zoals de maatschappelijke stage, voorlichtingsproject L (een samenwerking van de GGD en de gemeente) of het jaarlijks terugkerende jongerenfestival King of the Streets.

Invloedrijke factoren

En zijn enkele belangrijke factoren van de verschillende initiatieven te noemen. Ten eerste zouden het kortlopende projecten moeten zijn. Jongeren hebben een korte spanningsboog en daardoor is het lastig om deze doelgroep te laten toeleggen op langdurende projecten. Een andere succesfactor is dat er een goede groepscohesie zou moeten zijn tussen de jongeren die betrokken zijn bij een dergelijk initiatief. Daarbij is het belangrijk dat het initiatief ingaat op de leefomgeving van de jongeren. Niet alleen zijn er enkele factoren aan de kant van de initiatieven, er zijn ook enkele factoren aan de kant van de jongeren die invloed zullen hebben op de participatie van jongeren, zoals leeftijd. Oudere jongeren vanaf de vierde klas zouden makkelijker te mobiliseren zijn en zien participatie ook eerder als kans dan een verplichting. Daarbij zouden jongeren met VWO meer participeren lager opgeleide jongeren. Geslacht zou een factor zijn die invloed heeft op de vorm van participatie van jongeren. Meisjes zouden meer aan vrijwilligerswerk doen met een sociaal karakter en jongens zouden meer participeren zodra het initiatief een sportief karakter heeft. Dit komt overeen met de verwachtingen op basis van de theorie.

4.1.3 Onderwerp: Jongeren voor Jongeren project

Ook voor het Jongeren voor Jongeren project zijn er belangrijke factoren te formuleren. Ten eerste is het een meerwaarde dat het Jongeren voor Jongeren project is ingebed in de maatschappelijke stage. Het verplicht deelnemen aan de maatschappelijke stage zorgt voor een laagdrempelige kennismaking met maatschappelijke participatie. Daarbij is een belangrijke factor dat jongeren onderling samenwerken. Hierdoor vinden de jongeren het leuker en is er de mogelijkheid om van elkaar te leren. Een andere succesfactor is het kortlopende karakter van

het traject. Er zijn acht trainingen waarin de jongeren worden opgeleid waarna ze vervolgens voorlichting geven aan andere jongeren.

Verbeterpunten van het Jongeren voor Jongeren project

Er zijn ook enkele verbeterpunten te formuleren. Ten eerste heeft het project een lage naamsbekendheid. Hierdoor is het lastiger om andere organisaties te enthousiasmeren om mee te werken of om het project grootschaliger te maken. Daarbij is er op dit moment een te grote afhankelijkheid van het enthousiasme van individuen. Doordat het project kleinschalig is zijn er maar enkele personen bij betrokken. Om de continuïteit van het project te waarborgen zou het Jongeren voor Jongeren project minder afhankelijk moeten zijn van dezelfde personen.

4.2 Resultaten kwantitatief onderzoek (de enquête)

Er zijn verschillende soorten statistische analyses uitgevoerd om de hypothesen te toetsen. Hierbij is gebruik gemaakt van een correlatiematrix en een lineaire multiële regressie analyse. Ten eerste worden er bivariate analyses gedaan door middel van de correlatiematrix. Bij deze analyses wordt er een verband getoetst tussen de afhankelijke variabelen en verschillende onafhankelijke factoren. Hierbij wordt aangegeven of de hypothesen bevestigd worden of niet. Vervolgens wordt er ook een lineaire multiële regressie analyse gedaan om te kijken of er interactie is tussen de onafhankelijke variabelen. Ook bij deze analyse wordt er gekeken of bepaalde hypothesen kunnen worden bevestigd.

4.2.1 Correlatiematrix

De correlatiematrix is weergegeven in Tabel 3. In deze matrix zijn alle variabelen opgenomen. Aan de hand van deze matrix wordt gekeken of de hypothesen bevestigd worden of niet. In de correlatiematrix zijn er verschillende afhankelijke variabelen opgenomen, namelijk: participatie, bereidheid tot participatie, lidmaatschap van een sportvereniging, lidmaatschap van een niet-sportvereniging en vrijwilligersactiviteiten. Daarbij zijn de onafhankelijke variabelen opgenomen in de correlatiematrix. Er is voor gekozen om de variabele “Behoren tot een kerkgenootschap” niet op te nemen in Tabel 3. De variabele “Kerkbezoek” is namelijk nodig om te hypothese te toetsen, het behoren tot een kerkgenootschap draagt daar niet aan bij. Er is ook gekozen om dummy variabelen aan te maken voor de variabele “Groep”. De variabele Groep is een ordinale variabele. Door een dummy aan te maken wordt deze variabele omgezet in een binaire variabele. Voor de variabele groep zijn er twee dummy’s aangemaakt: “Dummy Voorlichting geven” en “Dummy Voorlichting krijgen”.

Tabel 3: *Correlatiematrix*

	Participatie	Bereidheid tot participatie	Lid van een sport	Lid van een niet-sport	Vrijwilligers activiteiten	Vrouw	Leeftijd	Kerkbezoek	Hoog opgeleide ouders	Post-materialisme	Dummy Voorlichting geven	Dummy Voorlichting krijgen
Participatie												
Bereidheid tot participatie	.313**											
Lid van een sport	-.1	.214										
Lid van een niet-sport	-	.023	-									
Vrijwilligers activiteiten	-	-.067	.169	.116								
Vrouw	.152	.287**	.006	.124	-.128							
Leeftijd	.035	-.119	-.059	-.126	.032	-.100						
Kerkbezoek	.049	-.204	-.145	.153	.334**	-.066	.093					
Hoog opgeleide ouders	-.068	.045	.086	-.063	-.062	.061	-.038	-.054				
Post materialisme	.278*	.208*	.222*	.087	.119	.025	.002	-.046	.211			
Dummy Voorlichting geven	.241**	.360**	.093	.127	.057	-.010	-.194	-.091	-.135	.124		
Dummy Voorlichting krijgen	-.004	.192	-.028	-.027	-.043	.047	.219	-.099	.028	-.048	-.519	

*. Correlatie is significant voor $p < 0.05$ **. Correlatie is significant voor $p < 0.01$ (Tweezijdig getoetst) N = 79

¹ Voor de variabele "Participatie" is niet gekeken naar de correlatie met de variabelen "Lid van een sport", "Lid van een niet-sport" of "Vrijwilligersactiviteiten". De variabele participatie is namelijk opgebouwd uit deze variabelen bij elkaar, hierdoor zijn de correlaties niet informatief. Daarbij is er ruimte open gelaten in de tabel om aan te geven dat "Participatie" en "Bereidheid tot participatie" de belangrijkste afhankelijke variabelen zijn van dit onderzoek. De andere afhankelijke variabelen namelijk "Lid van een sport", "Lid van een niet-sport" en "Vrijwilligersactiviteiten" zijn meegenomen als extra controle. Bij variabele "Bereidheid tot participatie" zijn deze variabelen wel mee genomen, omdat de variabele bereidheid tot participatie een andere opbouw heeft. Onder de tabel is weergegeven welke significantie niveaus zijn gehanteerd en omdat er in dit onderzoek geen missende waarden zijn, is bij alle correlaties N=79.

Invloed van geslacht van de jongeren op participatie

Ten eerste is er gekeken naar de invloed van geslacht op het doen van vrijwilligersactiviteiten. De variabele “vrijwilligersactiviteiten” is een samenvoeging van het doen van vrijwilligerswerk en het meedoen aan goede doelen activiteiten. Er wordt geen significante correlatie gevonden tussen deze variabelen. De eerste hypothese “*Meisjes doen meer aan vrijwilligerswerk en vrijwilligersacties dan jongens*” wordt niet bevestigd.

Om een uitspraak te doen over de tweede hypothese “*Jongens zijn vaker lid van sportverenigingen dan meisjes*”, wordt er gekeken naar het verband tussen geslacht en lid van een sportvereniging. In de tabel is af te lezen dat er geen significante correlatie is dus de tweede hypothese wordt niet bevestigd. Het is mogelijk dat deze hypothesen niet worden bevestigd omdat de jongeren van dit onderzoek nog heel jong zijn namelijk tussen de 12 en 14 jaar. Hoe ouder jongeren worden hoe meer de verschillen tussen jongens en meisjes zichtbaar worden. Daarbij is er een mogelijkheid dat jongens niet vaker lid zijn van een sportvereniging, maar wel lid zijn van andere sporten. Het is voor te stellen dat jongens vaker lid zijn van een voetbalvereniging, terwijl meisjes eerder op turnen of ballet zitten.

Er is wel een opvallende correlatie gevonden als het gaat om geslacht. Meisjes zijn meer bereid tot het doen van participatie in de toekomst dan jongens.

Invloed van kerkelijkheid van jongeren op participatie

Bij de derde hypothese wordt er gekeken naar de invloed van de kerkelijkheid op de participatie van jongeren. De derde hypothese is: “*Jongeren die naar de kerk gaan doen meer aan maatschappelijke participatie dan niet-kerkelijke jongeren*”. Om deze hypothese te toetsen is er naar verschillende soorten verbanden gekeken. Er is gekeken naar het verband tussen kerkbezoek en participatie. De jongeren die met regelmaat de kerk bezoeken doen niet meer aan participatie en zijn ook niet 3meer bereid om te participeren². Deze resultaten zijn tegen de verwachting in, vandaar dat er gekeken is naar de invloed van kerkbezoek op het doen van vrijwilligersactiviteiten. Zoals gezegd bestaat de variabele vrijwilligersactiviteiten uit het doen van vrijwilligerswerk en meedoen aan goede doelen activiteiten. In Tabel 3 is af te lezen dat kerkbezoek significant positieve invloed heeft op de variabele vrijwilligersactiviteiten. Dit betekent dat kerkbezoek correleert op bepaalde soort participatie, de hypothese wordt daardoor gedeeltelijk bevestigd. Kerkbezoek heeft geen invloed op lidmaatschap van een vereniging of organisatie, maar wel op de andere vormen van maatschappelijke participatie.

² Er zijn verschillende statistische vergelijkingen gedaan om toch een resultaat te behalen. Zo is de variabele participatie gedecodeerd van “geen participatie”, “enige vorm van participatie” en “veel participatie” naar dichotome variabele “wel participatie” en “geen participatie”, maar dit leverde geen ander resultaat op.

Invloed van het aanhangen van postmaterialistische waarden op participatie

In Tabel 3 is de variabele postmaterialisme meegenomen. Bij deze variabele zijn enkele opvallende correlaties af te lezen. Ten eerste is te zien dat jongeren die postmaterialistische waarden aanhangen vaker lid zijn van een sportvereniging. Ten tweede is te zien die jongeren die postmaterialistische waarden aanhangen vaker participeren. Deze bevindingen komen overeen met de vierde hypothese *“Jongeren die immateriële waarden nastreven doen meer aan maatschappelijke participatie dan jongeren die materiële waarden nastreven”*. Er is een significante positieve invloed gevonden op het aanhangen van postmaterialisme op participatie ten opzichte van jongeren die materialistische waarden of gemengde waarden nastreven. Daarbij is te zien dat postmaterialisme een significant positief verband heeft ten opzichte van bereidheid tot participatie in de toekomst in vergelijking met materialisme en gemengde waarden.

Invloed van het opleidingsniveau van de ouders op participatie

Vervolgens is er gekeken of de opleiding van de ouders invloed heeft op de participatie van jongeren. De opleiding van de ouders heeft geen invloed op de jongerenparticipatie of de bereidheid tot het doen van participatie in de toekomst³. Er zijn geen significante verbanden gevonden. De vijfde hypothese *“Jongeren met hoger opgeleide ouders doen meer aan maatschappelijke participatie dan jongeren met lager opgeleide ouders”* wordt niet bevestigd.

Invloed van het Jongeren voor Jongerenproject op participatie

Om de hypothesen te toetsen die opgesteld zijn over het Jongeren voor Jongeren project zelf, moeten de verschillende groepen met elkaar vergeleken worden. Over deze hypothesen zal een uitspraak gedaan worden in de analyse van de lineaire multi-pele regressieanalyse. Er is gekeken naar de invloed van het Jongeren voor Jongeren project op maatschappelijke participatie. Er is een dummy variabele aangemaakt voor Groep Voorlichting geven en Groep Voorlichting krijgen. Groep Voorlichting geven is de groep jongeren die training krijgt in het geven van de voorlichting en vervolgens voorlichting geven aan andere jongeren. Groep Voorlichting geven doet meer aan maatschappelijke participatie dan de Groep Voorlichting krijgen en de controlegroep. Ook wordt er gevonden dat Groep Voorlichting geven meer bereid zijn om in de toekomst te participeren, dan de Groep Voorlichting krijgen en de controlegroep.

³ Er zijn verschillende varianten van opleiding van de ouders getoetst. Er is gekeken naar de opleiding van de moeder en van de vader apart. De opleiding van de ouders is onderverdeeld in drie categorieën namelijk “laag opgeleid”, “midden opgeleid” en “hoog opgeleid”. Ook is de opleiding van de ouders onderverdeeld in twee categorieën namelijk “laag opgeleid” en “hoog opgeleid”. Al deze verschillende varianten hebben niet tot een significante correlatie geleid. Zo is de variabele participatie gedecodeerd van “geen participatie”, “enige vorm van participatie” en “veel participatie” naar dichotome variabele “wel participatie” en “geen participatie”, maar dit leverde geen ander resultaat op.

Invloed van participatie op de bereidheid tot participatie in de toekomst.

Tot slot is er nog een belangrijke correlatie af te lezen in de tabel. Er is een significant positief verband tussen het doen van participatie en de bereidheid tot het doen van participatie in de toekomst. Jongeren die al een vorm van maatschappelijke participatie doen, zijn ook meer bereid om verschillende vormen van consumptieve participatie in de toekomst te doen. Zoals ook bleek uit de expert interviews: participatie leidt tot participatie.

4.2.2 Lineaire multiële regressie analyse

Het volgende deel van de analyse is het uitvoeren van een lineaire multiële regressie. In de lineaire multiële regressieanalyse zijn meerdere variabelen toegevoegd om te kijken of het verband blijft bestaan onder controle van elkaar. Er zijn verschillende tabellen met verschillende modellen opgesteld. Deze modellen zijn opgesteld voor de afhankelijke variabele participatie (Tabel 4) en ook voor de afhankelijke variabele bereidheid tot participatie (Tabel 5).

Er zijn verschillende manieren geprobeerd om de modellen te toetsen. In deze tabellen zijn ook dummy variabelen meegenomen voor Groep Voorlichting geven en Groep Voorlichting krijgen. In model 2 is ervoor gekozen om de variabele postmaterialisme (ten opzichte van materialisme en gemengde waarden) toe te voegen. En in model 3 is de variabele geslacht (vrouw) toegevoegd aan het model. Er is er voor gekozen om deze twee variabelen toe te voegen omdat in de correlatiematrix is af te lezen dat deze variabelen significante invloed op participatie hebben of op bereidheid tot participatie in de toekomst. Ideaal gezien waren er meerdere variabelen toegevoegd om de invloed van de variabelen op elkaar te bekijken, maar in dit onderzoek zijn er maar 79 respondenten en daardoor is het niet mogelijk.

Tabel 4: *Lineair multiple regressieanalyse met afhankelijke variabele participatie*

	Model 1		Model 2		Model 3	
	B	SE	B	SE	B	SE
Constante (referentie controlegroep)	5.200	0.592	5.518	0.593	4.805	0.658
Dummy Voorlichting geven	2.108*	0.830	1.891*	0.812	2.088*	0.825
Dummy Voorlichting krijgen	1.050	0.815	1.106	0.793	0.996	0.812
Postmaterialisme (referentie materialisme en gemengde)			2.652*	0.793		
Vrouw					0.897	0.665
	$r^2 = 0.054$		$r^2 = 0.105$		$r^2 = 0.064$	

*. Significantienniveau $p < 0.05$

Tabel 5: *Lineair multiple regressieanalyse met afhankelijke variabele bereidheid tot participatie*

	Model 1		Model 2		Model 3	
	B	SE	B	SE	B	SE
Constante (referentie controlegroep)	0.400	1.81	0.472	1.84	0.143	0.192
Dummy Voorlichting geven	1.446*	0.253	1.397*	0.252	1.434*	0.241
Dummy Voorlichting krijgen	1.171*	0.249	1.164*	0.246	1.136*	0.237
Postmaterialisme (referentie materialisme en gemengde)			0.599*	0.243		
Vrouw					0.528*	0.194
	$r^2 = 0.159$		$r^2 = 0.139$		$r^2 = 0.078$	

*. Significantienniveau $p < 0.05$

4.2.3 Analyse Tabel 4

In Tabel 4 is de regressie analyse te zien waarbij de afhankelijke variabele participatie is. In Tabel 4 is gestart met model 1 met een dummy voor Groep Voorlichting geven en een dummy voor Groep Voorlichting krijgen. Deze dummy groepen worden vergeleken met de controlegroep. Zoals te zien is in Tabel 4 model 1 heeft het meedoen met de trainingen en het geven van de voorlichting (Groep Voorlichting geven) een positieve invloed op de jongerenparticipatie. Dit komt overeen met de zesde hypothese: *“De jongeren die trainingen krijgen en voorlichting geven bij Jongeren voor Jongeren project doen meer aan maatschappelijke participatie dan de controle groep”*. Deze hypothese wordt bevestigd. Het is de doelstelling van de gemeente Geldermalsen om de maatschappelijke jongerenparticipatie te vergroten door middel van het Jongeren voor Jongeren project, deze doelstelling wordt behaald.

In Tabel 4 is bij model 2 de variabele postmaterialisme toegevoegd. De variabele postmaterialisme heeft als referentie de jongeren die materialistische waarden of gemengde waarden nastreven. In model 2 van Tabel 4 is af te lezen dat er een significant positief verband is tussen het aanhangen van postmaterialistische waarden en participatie. In model 2 van Tabel 4 is de variabele postmaterialisme toegevoegd, hierdoor ontstaat er geen ander resultaat tussen Groep Voorlichting geven en de participatie. Deze resultaten veranderen ook niet zodra in model 3 van Tabel 4 de variabele vrouw wordt toegevoegd.

4.2.4 Analyse Tabel 5

In Tabel 5 is een regressie analyse te zien waarbij de afhankelijke variabele “bereidheid tot participatie in de toekomst” is. Ook in Tabel 5 is in model 1 een dummy voor Groep Voorlichting geven en een dummy voor Groep Voorlichting krijgen opgenomen. Zowel het krijgen van trainingen en het geven van voorlichting (Groep Voorlichting geven) als het krijgen van voorlichting (Groep Voorlichting krijgen) heeft een positieve invloed op de bereidheid tot participatie in de toekomst. Dit resultaat komt overeen met de zevende hypothese: *De jongeren dat voorlichting krijgen bij Jongeren voor Jongeren project hebben een grotere bereidheid tot maatschappelijke participatie dan de controle groep*. Groep Voorlichting krijgen heeft een grotere bereidheid tot het doen van maatschappelijke participatie in de toekomst dan de controlegroep. Deze hypothese wordt daarmee bevestigd. Er is een kans dat deze resultaten een overschatting zijn, omdat de jongeren in een middag geënthousiasmeerd zijn voor het doen van maatschappelijke participatie. In model 1 van Tabel 5 is ook af te lezen dat Groep

Voorlichting geven een grotere bereidheid heeft tot het doen van maatschappelijke participatie dan de controlegroep.

In model 2 van Tabel 5 is te zien dat variabele postmaterialisme is toegevoegd aan het model. Het aanhangen van postmaterialistische waarden heeft een significante positieve invloed op de bereidheid tot participatie in de toekomst. Dit komt overeen met het resultaat dat gevonden is in de correlatiematrix. Daarbij is af te lezen in model 2 van Tabel 5 dat het positieve verband tussen de groepen en de bereidheid tot participatie blijft bestaan.

Tot slot is in model 3 van Tabel 5 de variabele geslacht toegevoegd. Vrouwen zijn meer bereid tot het doen van participatie in de toekomst dan jongens. Het toevoegen van deze variabele maakt geen verschil voor de invloed van de andere variabelen.

4.2.5 Analyse beide tabellen

Bij Tabel 4 en Tabel 5 is bij elk model de r^2 weergegeven. Bij alle tabellen is de "Adjusted R Square" weergegeven. Geen van de modellen hebben een grote proportie verklarende variantie. Model 1 en model 2 van Tabel 5 en model 2 van Tabel 4 hebben een medium effect. De overige modellen in Tabel 4 en Tabel 5 hebben een klein effect. Daarbij is opvallend dat zowel in model 1 van Tabel 4 en in model 1 van Tabel 5 de Groep Voorlichting geven een positieve invloed heeft op de afhankelijke variabele. Ook de invloed van de postmaterialistische waarde in model 2 van Tabel 4 en model 2 van Tabel 5 is beide positief.

5 Conclusie en discussie

5.1 Beantwoording onderzoeksvragen

De Rijksoverheid wil jongerenparticipatie meer stimuleren. Het participeren van jongeren draagt bij aan de ontwikkeling van jongeren en dit heeft voordelen op de lange termijn. Ten eerste hebben jongeren die participeren op latere leeftijd een betere positie op de arbeidsmarkt. En daarbij draagt jongerenparticipatie bij aan de sociale betrokkenheid van jongeren wat de cohesie ten goede komt. De aanleiding van dit onderzoek is dat Geldermalsen in de gemeente de jongerenparticipatie wil stimuleren. Geldermalsen heeft verschillende initiatieven om de jongerenparticipatie in de gemeente te bevorderen en een van deze initiatieven is het Jongeren voor Jongeren project. Het Jongeren voor Jongeren project heeft als doel om de maatschappelijke participatie van jongeren te vergroten. De gemeente Geldermalsen is benieuwd of het Jongeren voor Jongeren project ook daadwerkelijk bijdraagt aan het vergroten van de maatschappelijke participatie van jongeren. Om dit te onderzoeken is de volgende onderzoeksvraag geformuleerd: *Welke factoren zijn van invloed op de participatie van jongeren die deelnemen aan het Jongeren voor Jongeren project in Geldermalsen?*

Om deze onderzoeksvraag te beantwoorden is naast het opstellen van een theoretisch kader zowel een kwalitatief als kwantitatief onderzoek gedaan. Voor het kwalitatieve gedeelte zijn er vier expertinterviews gehouden. Het kwalitatieve gedeelte heeft bijgedragen aan het beantwoorden van enkele deelvragen, input voor het opstellen van de enquête en input voor de beleidsaanbevelingen. Het kwantitatieve gedeelte had als doel om de opgestelde hypotheses te toetsen en enkele deelvragen te beantwoorden. Er is een enquête uitgezet bij drie brugklassen van de Lingenborgh school. De eerste groep was de groep die betrokken was bij het Jongeren voor Jongeren project en trainingen heeft gehad in voorlichting geven aan andere jongeren. De tweede groep was de brugklas die voorlichting heeft gekregen. De derde groep was de controlegroep. Totaal zijn er 79 enquêtes uitgezet en geanalyseerd.

5.1.1 Jongerenparticipatie in Geldermalsen

Voor het beantwoorden voor de eerste deelvraag is er gekeken naar de jongerenparticipatie in Geldermalsen. De eerste deelvraag is *“Hoe groot is de jongerenparticipatie in de gemeente Geldermalsen?”*. Uit de theorie blijkt dat er verschillende soorten jongerenparticipatie zijn. Ten eerste is er maatschappelijke participatie, zo'n 80% van de Nederlandse jongeren doet een vorm van maatschappelijke participatie. De experts schatten de maatschappelijke participatie van de jongeren in Geldermalsen iets hoger in, tussen 85-90% van de jongeren doet een

vorm van maatschappelijke participatie. De resultaten uit de enquête laten zien dat de schatting van de expert ongeveer overeen komt namelijk 91,1% van de ondervraagde jongeren doet een vorm van maatschappelijke participatie.

Daarbij onderscheidt de theorie ook politieke jongerenparticipatie. Slechts 4% van de Nederlandse jongeren is lid van een natuur- en milieuorganisatie en 3% van de jongeren is lid van een politieke jongerenorganisatie. Dit komt ongeveer overeen met de schatting van de experts, zij denken dat ongeveer 5% van de jongeren een vorm van politieke participatie doet.

De derde vorm van participatie is consumptieve participatie. Het doen van maatschappelijke stage is een vorm van consumptieve participatie. Alle middelbare scholieren zijn verplicht om maatschappelijke stage te doen. Hierdoor komen alle jongeren minimaal één keer in aanraking met een vorm van consumptieve participatie.

5.1.2 Invloed van individuele factoren op jongerenparticipatie

Om de tweede deelvraag te beantwoorden is er gekeken naar de individuele factoren van jongeren. De tweede deelvraag is als volgt geformuleerd: *“Welke individuele factoren van de jongeren hebben invloed op jongerenparticipatie?”*.

Uit de theorie blijkt dat verschillende individuele factoren invloed zouden hebben op maatschappelijke participatie. Ten eerste zou geslacht invloed hebben op het soort maatschappelijke participatie. Zo zouden meisjes eerder vrijwilligerswerk doen en meedoen aan goede doelen acties omdat zij meer intrinsiek gemotiveerd zijn dan jongens. Deze theorie wordt niet ondersteund door de resultaten uit de enquête. Wel is het zo dat meisjes meer dan jongens bereid zijn om in de toekomst aan participatie te doen. Het verschil tussen jongens en meisjes uit zich dus niet in gedrag, maar wel in de attitude ten opzichte van participatie in de toekomst. Uit de resultaten van de expertinterviews blijkt dat oudere jongeren meer participeren. Doordat bij de enquête is gekeken naar drie brugklassen kon er niet gecontroleerd worden voor leeftijd. Het is wel mogelijk dat de verschillen tussen jongens en meisjes ook groter worden zodra ze ouder worden.

In de enquête is gevraagd naar de hoogst afgeronde opleiding van zowel de moeder als de vader van de jongeren. Er zijn verschillende statistische analyses gedaan, maar in dit onderzoek komt niet naar voren dat de opleiding van de ouders invloed heeft op de participatie van jongeren. De theorie van Bourdieu over compenserende strategieën blijkt niet op te gaan voor de brugklassen van de Lingenborgh school in de gemeente Geldermalsen. Toch zou de invloed van de ouders niet onderschat moeten worden. Uit de expertinterviews blijkt dat de ouders gezien worden als de belangrijkste groep om

jongerenparticipatie te stimuleren. Ouders hebben namelijk een voorbeeldfunctie, hetgeen besproken wordt in de socialisatietheorie. Deze theorie en de invloed van de voorbeeldfunctie van ouders is in dit onderzoek niet meegenomen.

Door middel van verschillende stellingen is er gekeken naar het aanhangen van materialistische en postmaterialistische waarden. De resultaten van de enquête laten zien dat postmaterialistische jongeren meer participeren en ook meer bereid zijn te participeren in de toekomst dan materialistische en gemengde jongeren. Deze bevindingen komen overeen met de theorie van Inglehart.

In de enquête is er ook gekeken naar de religie van jongeren. Er is gekeken naar de kerkgang van de jongeren. Volgens de integratietheorie van Durkheim is kerkgang een goede manier om na te gaan in hoeverre de jongeren geïntegreerd zijn in de kerk en daarmee de normen en waarden van de kerk naleven. Er is geen verband gevonden tussen kerkgang en participatie of bereidheid tot participatie in de toekomst. Maar jongeren die regelmatig naar de kerk gaan doen wel meer vrijwilligerswerk en aan goede doelen acties dan jongeren die niet naar de kerk gaan. Het doen van vrijwilligerswerk en goede doelen acties komt overeen met kerkelijke waarden zoals solidariteit en naastenliefde. Dit betekent dat kerkgang een goede voorspeller is voor bepaalde soorten participatie, maar niet voor lidmaatschap van een vereniging of organisatie.

5.1.3 Invloed van organisatiefactoren op jongerenparticipatie

Om de invloed van organisatiefactoren in kaart te brengen is er een derde deelvraag geformuleerd. De derde deelvraag is: *“Welke organisatie factoren van het CJG hebben invloed op jongerenparticipatie?”*. Om deze deelvraag te beantwoorden wordt er gekeken naar de resultaten uit de expertinterviews. De experts noemen vijf factoren waar een project aan moet voldoen om te zorgen dat de jongeren participeren. Ten eerste moet er sprake zijn van kortlopende projecten, jongeren zijn niet een groep mensen die zich makkelijk vastleggen op de lange termijn. Ten tweede moet er in een project sprake zijn van een goede groepscohesie onder jongeren. Daarbij helpt het als jongeren met leeftijdgenoten kunnen samenwerken. Het samenwerken met leeftijdgenoten draagt bij aan een goede groepscohesie. Door projecten onder te brengen bij een maatschappelijke stage draagt ook bij aan de jongerenparticipatie. De jongeren hebben de keuze om een aantal uur voor de maatschappelijke stage vrij in te vullen en door te participeren aan een project dat onder een maatschappelijke stage valt krijgen ze er iets voor terug. Tot slot is het belangrijk dat jongeren inspraak hebben op de inhoud of de organisatie van het project. Door inspraak voelen jongeren zich serieus genomen en daardoor zijn ze

meer gemotiveerd om te participeren. Hart (1992) geeft ook aan dat inspraak een essentiële factor is voor een succesvol jongerenparticipatie initiatief. Hoe meer jongeren inspraak hebben hoe hoger de initiatieven geplaatst worden op de participatieladder.

5.1.4 Jongeren voor Jongeren project

In dit onderzoek is er gekeken naar de effectiviteit van het Jongeren voor Jongeren project. Over dit project is de vierde deelvraag geformuleerd: *“Heeft het Jongeren voor Jongeren project invloed op de toename van jongerenparticipatie in de gemeente Geldermalsen?”*. Om deze deelvraag te beantwoorden wordt er naar de resultaten van de expertinterviews als naar de resultaten van de enquête gekeken. In de enquête zijn over het Jongeren voor Jongerenproject verschillende hypothesen getoetst. Door de experimentele opzet van de enquête kan er worden gekeken of het meedoen aan het Jongeren voor Jongeren project bijdraagt aan de jongerenparticipatie. De jongeren die training krijgen om voorlichting te geven participeren meer en zijn ook in de toekomst bereid om meer te participeren. De jongeren die alleen voorlichting krijgen zijn ook bereid om in de toekomst meer te participeren. Het meedoen aan de trainingen van het Jongeren voor Jongeren project draagt dus bij aan de jongerenparticipatie in Geldermalsen. Voor de gemeente Geldermalsen wordt de doelstelling van het Jongeren voor Jongeren project behaald. Daarbij is in de resultaten van de enquête te zien dat jongeren die op dit moment participeren meer bereid zijn om in de toekomst ook te participeren. Dit komt overeen met de uitkomsten van de expertinterviews waarin gesteld wordt dat participatie leidt tot participatie.

5.2 Discussie

Er zijn een aantal onderdelen die dit onderzoek sterk maken:

- De experimentele opzet bij het afnemen van de enquêtes;
- De combinatie van kwalitatief en kwantitatief onderzoek;
- Het onderzoek heeft geen missende waardes en een response van 100%;
- De enquête is gebaseerd op verschillende onderzoeken en is aangepast op de leeftijd van de respondenten.

Echter heeft dit onderzoek ook enkele beperkingen, deze worden hieronder verder toegelicht.

5.2.1 Aantal respondenten

Ten eerste heeft dit onderzoek een relatief laag aantal respondenten (N=79). Dit lage aantal respondenten kan van invloed zijn geweest op de uitkomsten van dit onderzoek.

Daarbij is door het aantal respondenten niet mogelijk om meerdere variabelen toe te voegen in de regressieanalyse, hierdoor is minder goed te controleren voor de interactie tussen de variabelen.

5.2.2 Opzet van de enquête

De leeftijd van de respondenten ligt tussen de 12 en 14 jaar. Het nadeel hiervan is dat deze leeftijd niet representatief is voor alle jongeren in Geldermalsen. De enquête is qua lengte en taalgebruik aangepast op de leeftijd van de respondenten. Het voordeel hiervan is dat de respondenten de vragenlijst goed begrepen en weinig moeite hadden bij het invullen. Het nadeel is hiervan dat niet alle vragen gesteld zijn. Er zijn geen vragen gesteld over de participatiegraad van de ouders, daardoor zou de socialisatie theorie getest zou kunnen worden. Dit is niet gevraagd omdat het niet mogelijk was de vraag zo te formuleren dat deze te begrijpen was voor deze doelgroep. Daarbij is in de enquête alleen gevraagd naar maatschappelijke participatie. Dit maakt het niet mogelijk om een uitspraak te doen over jongerenparticipatie in het algemeen, omdat politieke jongerenparticipatie niet is meegenomen in dit onderzoek.

5.2.3 Bereidheid tot participatie

In eerste instantie was het de bedoeling om het verschil in participatie tussen de drie brugklassen in kaart te brengen. De drie brugklassen waren Groep Voorlichting geven, Groep Voorlichting krijgen en de controlegroep. De Groep Voorlichting krijgen kreeg na de middag voorlichting gelijk de enquête om in te vullen. Hierdoor is het voor deze groep niet mogelijk om hun gedrag aan te passen meer te gaan participeren. Om toch een uitspraak te kunnen doen over het verschil tussen Groep Voorlichting krijgen en de controlegroep, zijn er vragen over bereidheid tot participatie in de toekomst opgenomen. Deze vragen gaan over attitude ten opzichte van participatie, het is nog maar de vraag of deze bereidheid ook daadwerkelijk wordt omgezet in meer participeren. Ideaal gezien was er door middel van een nulmeting of een longitudinaal onderzoek gemeten of er ook echt meer geparticipeerd zou worden.

Om de bereidheid van participatie te meten is in de enquête gevraagd naar het plan om binnen een half jaar aan enkele activiteiten deel te nemen. De respondenten die betrokken zijn bij het Jongeren voor Jongeren project worden geënthousiasmeerd over deelname aan maatschappelijke participatie. Hierdoor is het mogelijk dat resultaten een overschatting zijn van de werkelijkheid.

5.2.4 Kerkelijkheid

In de enquête is gevraagd in hoeverre de jongeren met regelmaat de kerk bezoeken. Deze vraag is gesteld omdat volgens de integratietheorie van Durkheim het bezoeken van de kerk een indicator is voor de mate van integratie. De mate van integratie geeft aan in hoeverre de normen en waarden van de kerk worden nageleefd. Het is de vraag of jongeren tussen de 12 en de 14 jaar zelf bepalen of ze naar de kerk gaan, waarschijnlijk worden ze tot op zekere mate gedwongen door de ouders. In dit onderzoek is kerkelijkheid meegenomen als indicator voor de integratie. Bij deze leeftijdsgroep zou het beter zijn om te achterhalen in hoeverre de normen en waarden worden nageleefd als mate van integratie in plaats van kerkbezoek.

5.2.5 Representativiteit

Er zijn beperkingen aan de generaliseerbaarheid van de resultaten. Allereerst vanwege de leeftijd van de respondenten. Daarnaast zijn alle enquêtes afgenomen bij TL/Havo brugklas op dezelfde school. Doordat de respondenten op dezelfde school zaten en van het zelfde opleidingsniveau, zijn de respondenten minder representatief voor alle jongeren van alle opleidingsniveaus en van alle scholen. Het onderzoek heeft plaats gevonden in de gemeente Geldermalsen. De gemeente heeft een hoge kerkelijkheid en in verhouding weinig mensen van allochtone afkomst. De demografische samenstelling van de gemeente is minder representatief voor andere gemeentes in Nederland waar er meer mensen van allochtone afkomst zijn. Uit de theorie blijkt dat allochtone afkomst invloed heeft op het doen van participatie en de soorten participatie. Doordat het onderzoek plaats vond in de gemeente Geldermalsen is dit niet meegenomen in het onderzoek.

5.2.6 Causaliteit

Een beperking van dit onderzoek is dat er een overlap tussen de variabelen mogelijk is. In de data en methode is beschreven hoe de verschillende variabelen geoperationaliseerd worden. Echter een aantal variabelen ligt dicht bij elkaar en sommige variabelen zijn opgebouwd uit andere variabelen. Dit kan van invloed zijn op causaliteit van het onderzoek en daarmee de resultaten. Er is voor zover mogelijk de verschillen tussen de variabelen benadrukt. Bijvoorbeeld de jongeren die meedoen aan een maatschappelijke stage worden gevraagd naar de bereidheid om te participeren in de toekomst. Door het doen van een maatschappelijk stage worden ze namelijk gedwongen tot participatie. Om een overlap te voorkomen is er benadrukt dat er een verschil is tussen gedwongen maatschappelijke participatie, zoals een maatschappelijke

stage en vrijwillige maatschappelijke participatie, zoals lidmaatschap aan een vereniging of het meewerken aan een goede doelen activiteit.

In dit onderzoek is ervoor gekozen om de variabele participatie onder te verdelen in drie groepen “geen participatie”, “enige vorm van participatie” en “veel participatie”. In dit onderzoek was het niet mogelijk om een schaal te ontwikkelen om de mate van participatie aan te geven. Ideaal gezien zou er in een vervolgonderzoek wel een participatieschaal ontwikkeld worden, hierdoor kan er een beter uitspraak worden gedaan over de causaliteit.

5.2.7 Postmaterialisme en materialisme

Om postmaterialisme en materialisme van de jongeren te meten is de methode van het onderzoek van Bekker en de Graaf (2002) aangehouden. Echter zijn de stellingen die gebruikt zijn in het onderzoek van Bekker en de Graaf (2002) aangepast op de leeftijd van de respondenten. Bij enkele stellingen van het postmaterialisme zijn voorbeelden van participatie gebruikt, zoals bijvoorbeeld de stelling “geld geven aan collectes”. Doordat er een overlap is tussen de stellingen en participatie, kan dit invloed hebben gehad op de sterke correlatie tussen de twee variabelen.

5.2.8 Niet meegenomen variabelen

Volgens de expertinterviews is een hoge opleiding van de jongeren zelf een voorwaarde voor het doen aan participatie. Echter is de enquête afgenomen bij drie brugklassen van hetzelfde opleidingsniveau, vandaar dat het niet mogelijk was om dit mee te nemen in de analyse.

Daarbij participeren jongeren meer zodra ze ouder zijn, als ze bijvoorbeeld in de derde of vierde klas zitten. Dit onderzoek is gedaan onder brugklassen er kan geen uitspraak worden gedaan over de invloed van leeftijd op participatie.

6 Beleidsaanbevelingen

Op basis van de resultaten van het kwalitatieve en kwantitatieve gedeelte van dit onderzoek zijn er aanbevelingen geformuleerd. De aanbeveling zijn onder te verdelen in drie onderwerpen:

- Jongerenparticipatie in Geldermalsen;
- Jongeren voor Jongeren project;
- een vervolgonderzoek.

6.1 Aanbevelingen ten opzichte van de jongerenparticipatie in Geldermalsen

Uit de resultaten van het onderzoek blijkt dat bepaalde factoren invloed hebben op de maatschappelijke participatie van jongeren in Geldermalsen. Ten eerste blijkt dat participatie leidt tot meer bereidheid tot het doen van participatie in de toekomst. Jongeren die al aan een vorm van participatie doen zijn jongeren die eerder bereid om ook op andere manieren te participeren. Om de jongerenparticipatie te vergroten is het daarom van belang om de jongeren in aanraking te laten komen met laagdrempelige vorm van participatie zoals een maatschappelijke stage of het lidmaatschap van een vereniging. Er zijn al veel jongeren lid van een sportvereniging, maar lidmaatschap van een scouting of een hobbyclub zou meer gestimuleerd kunnen worden. Door het lidmaatschap van verenigingen te stimuleren zullen de jongeren op de langere termijn meer gestimuleerd worden om deel te nemen aan andere vormen van participatie zoals vrijwilligerswerk.

Ten tweede blijkt uit de resultaten dat jongeren die postmaterialistische waarden aanhangen meer participeren en ook meer bereid zijn te participeren in de toekomst. Om materialistische jongeren meer te laten participeren zouden zij bewust gemaakt moeten worden van de individuele voordelen van maatschappelijke participatie. Materialistische jongeren zijn gevoeliger voor individuele voordelen. Bij het promoten van maatschappelijke participatie en vrijwilligerswerk wordt vaak benadrukt dat het goed is om iets voor een ander te betekenen en daarmee bij te dragen aan de maatschappij. Deze argumenten sluiten goed aan bij de postmaterialistische waarden en materialistische jongeren zijn hier niet gevoelig voor. Door te benadrukken dat vrijwilligerswerk goed staat op een CV en dat jongeren die participeren later een beter arbeidspositie hebben, worden materialistische jongeren wel aangesproken. Door de verschillende voordelen van participatie te benadrukken zullen zowel de postmaterialistische jongeren, als de gemengde jongeren, als de materialistische jongeren meer aangespoord worden om te participeren.

Ten derde blijkt uit de resultaten van de expertinterviews dat jongeren sneller participeren als ze mee kunnen doen met kortlopende projecten waarbij ze samenwerken met leeftijdsgenoten. Het Jongeren voor Jongeren project is daar een goed voorbeeld van. Helaas zijn er verder in de gemeente Geldermalsen weinig initiatieven die aan deze voorwaarden voldoen. Bij het opstarten van nieuwe initiatieven zou hier rekening mee gehouden moeten worden.

Ten vierde blijkt uit de resultaten van de enquête dat de opleiding van de ouders geen invloed heeft op jongerenparticipatie. Uit de resultaten van de expertinterviews blijkt dat de rol van de ouders niet onderschat mag worden. In een vervolg onderzoek zouden de ouders betrokken kunnen worden. Hierdoor kan in kaart worden gebracht welke factoren in de opvoeding wel bijdragen aan het stimuleren van jongerenparticipatie. Daarbij zou er verder onderzoek gedaan kunnen worden naar de invloed van religie op jongerenparticipatie. Kerkbezoek heeft namelijk alleen invloed op het doen van vrijwilligerswerk en deelnemen aan goede doelenactiviteiten. Kerkbezoek heeft dus geen invloed op het lidmaatschap van verenigingen. Hierbij is het onduidelijk welke factoren wel invloed hebben op het lidmaatschap van jongeren. Het is mogelijk dat kerkgang geen goede indicator voor de mate van integratie in een kerk is, gezien de leeftijd van de respondenten. Volgens de theorie van Durkheim is kerkgang een goede indicator voor integratie in de kerk en het naleven van de normen en waarden gesteld door de kerk. Echter bepalen de jongeren tussen 12 en 14 vaak niet zelf of zij naar de kerk gaan, dit wordt namelijk door hun ouders bepaald. Doordat de jongeren op zekere hoogte gedwongen worden mee te gaan naar de kerk, is daarmee niet zeker of deze jongeren echt geïntegreerd zijn in de kerk. Een betere methode zou zijn om te achterhalen of de normen en waarden van de kerk worden nageleefd. Zodra dat in kaart gebracht is, kan er opnieuw gekeken worden naar de invloed van integratie in de kerk op het doen van jongerenparticipatie.

Er zijn enkele variabelen niet meegenomen in dit onderzoek terwijl uit de expert interviews en/of uit de theorie blijkt dat deze factoren wel van invloed zouden kunnen zijn. In een vervolg onderzoek zou er gekeken kunnen worden naar de invloed van de leeftijd van de jongeren, de invloed van opleidingsniveau en de invloed van allochtone afkomst. Daarbij zou er in vervolg onderzoek een schaal voor participatie ontwikkeld kunnen worden.

Tot slot is er in dit onderzoek gekeken naar de maatschappelijke participatie van jongeren. Echter naast de maatschappelijke participatie zijn er nog twee andere vormen van jongerenparticipatie namelijk politieke participatie en consumptieve participatie.

Door middel van een vervolg onderzoek zou er getoetst kunnen worden welke factoren van invloed zijn op het vergroten van alle vormen van jongerenparticipatie.

6.2 Aanbevelingen ten opzichte van het Jongeren voor Jongeren project

Uit de resultaten van het onderzoek blijkt dat de jongeren die training kregen binnen het Jongeren voor Jongeren project meer participeren en ook meer bereid zijn om te participeren in de toekomst. Dus het is raadzaam om het Jongeren voor Jongeren project te handhaven in de gemeente Geldermalsen. Het Jongeren voor Jongeren project stimuleert de maatschappelijke participatie van jongeren, wat ook de doelstelling is van dit project. Uit de expertinterviews blijkt dat de gemeente Geldermalsen de ambitie heeft om het Jongeren voor Jongeren project op regionaal niveau in te gaan zetten. Op dit moment vindt het Jongeren voor Jongeren project alleen plaats in de gemeente Geldermalsen. Om het project regionaal in te gaan zetten zal er geïnvesteerd moeten worden in de naamsbekendheid van het project. Een van de mogelijkheden om de naamsbekendheid te vergroten is om het project media aandacht te geven. Door het vergroten van de naamsbekendheid zal er in de regio meer draagvlak en enthousiasme ontstaan om het project ook uit te gaan voeren. Daarbij is het project op dit moment nog te afhankelijk van het enthousiasme van individuen. Er zijn een aantal personen binnen de gemeente en de Lingenborgh school die al langere tijd bij dit project betrokken zijn. Hierdoor is afhankelijkheid ten opzichte van deze personen ontstaan. Er is een mogelijkheid om deze personen in te zetten bij doorontwikkeling van het Jongeren voor Jongerenproject. Zo zouden deze personen betrokken kunnen worden bij het opstellen van een regionaal plan voor het Jongeren voor Jongeren project. Daarbij zouden deze personen een informatieavond kunnen geven, zodat andere gemeentes vragen kunnen stellen en kunnen leren van de ervaring van deze experts.

Om het project ook op regionaal niveau een succes te maken zullen er meer personen bij betrokken moeten worden. Een groter aantal betrokken maakt het Jongeren voor Jongeren project minder afhankelijk van individuen en dat kan leiden tot professionalisering van het project.

Tot slot zou er in de organisatie van het project meer aandacht mogen zijn voor de inhoudelijke thema's van het Jongeren voor Jongeren project. Voor de organisatie ligt nadruk van het project op het stimuleren van de maatschappelijke participatie van jongeren. Door de jongeren enkele maanden training te geven in het geven van voorlichting wordt de maatschappelijke participatie gestimuleerd. Om het project af te sluiten geven de jongeren aan het einde voorlichting over verschillende onderwerpen aan andere jongeren. Elk jaar geven de jongeren voorlichting over zelfgekozen

onderwerpen. Dit jaar waren de onderwerpen: cyberpesten, sport en vrijetijd, tienerzwangerschappen, verslaving in het algemeen, drugsverslaving en gameverslaving. Door voorlichting te geven over deze onderwerpen kunnen de jongeren bijdragen aan preventie van deze problemen. In het jeugdbeleid van de gemeente Geldermalsen wordt het belang van preventie benadrukt. Door middel van een onderzoek naar de bijdrage van de inhoudelijke thema's kan in kaart worden gebracht in hoeverre deze voorlichtingen van jongeren aan jongeren bijdraagt aan de preventie van deze problemen.

6.3 Aanbevelingen ten opzichte van een vervolgonderzoek

Er zijn verschillende aanbevelingen die gedaan kunnen worden ten opzichte van een eventueel vervolgonderzoek. Ten eerste is er in dit onderzoek gekozen voor een combinatie van kwalitatief en kwantitatief onderzoek. Door het doen van een compleet kwalitatief onderzoek zou door middel van diepte interviews onderzocht kunnen worden welke factoren volgens de jongeren invloed hebben op hun participatie en bereidheid tot participatie. Zo kan er door middel van kwalitatief onderzoek het mechanisme achterhaalt worden dat een rol speelt bij de socialisatietheorie. Dit zou kunnen door diepte-interviews te houden met de jongeren en hun ouders. Ook is een mogelijkheid om de resultaten van dit onderzoek aan ouders voor te leggen en daarmee te achterhalen of ouders hetzelfde tegen jongerenparticipatie aan kijken als de jongeren zelf doen.

Ten tweede zou er een longitudinaal onderzoek gedaan kunnen worden naar de participatie en bereidheid tot participatie van jongeren. De jongeren die training hebben gekregen binnen het Jongeren voor Jongeren project zijn bereid om in de toekomst meer te gaan participeren. Echter is er de mogelijkheid dat deze resultaten een overschatting van de werkelijkheid zijn. Doordat de jongeren enkele maanden geënthousiasmeerd zijn voor het doen van participatie is het mogelijk dat dit enthousiasme minder is zodra ze niet meer deelnemen aan het Jongeren voor Jongeren project. Door het houden van een longitudinaal onderzoek kan er na een half jaar gekeken worden of de bereidheid van de jongeren ook omgezet is in het daadwerkelijk doen van participatie.

Tot slot is een beperking van dit onderzoek dat er een relatief laag aantal respondenten waren (N=79). Door dit lage aantal respondenten waren niet alle statistische analyses mogelijk. Mocht het Jongeren voor Jongeren project regionaal worden ingezet, dan zullen er meer klassen betrokken zijn bij dit project. Hierdoor is het mogelijk om meer enquêtes te verspreiden en de hypothesen te toetsen bij een groter aantal respondenten.

Literatuurlijst

Arnstein, Sherry R. (1969). A Ladder of Citizen Participation. JAIP, vol. 35, No. 4, July 1969, pp. 216-224.

Bekker R. & De Graaf, N.D. (2002). Verschuivende achtergronden van verenigingsparticipatie in Nederland. Mens en Maatschappij, jaargang 77, nummer 4, pag. 338-360.

Beleidsdocument integraal jeugd- en onderwijsbeleid (2007). Samenhang en samenwerken . Opgroeien en opvoeden in gemeente Geldermalsen! Geraadpleegd op 24 februari 2012 van de website: www.geldermalsen.nl

Boeije, H.R., Hart, H. 't & Hox, J. (2009) Onderzoeksmethoden. Boom/Lemma, Den Haag.

Brief aan de Nederlandse Gemeenten, 24-1-2008. Centra voor Jeugd en Gezin. JZ/LJO2826611

Burger, A., Dekker, P. (2001). Noch markt, noch staat. Geraadpleegd op 12 april 2012 van de website: www.scp.nl

Centraal Bureau voor Statistiek (2010), Jeugdmonitor, 2e kwartaal 2010. Geraadpleegd op 14 maart 2012 van de website: www.cbs.nl

Centrum Jeugd en Gezin Rivierenland (2012) Integraal jeugd- en onderwijsbeleid. Geraadpleegd op 8 februari 2012 van de website: www.cjgrivierenland.nl

Dekker, P., De Hart, J. (2009). Vrijwilligerswerk in meervoud. Geraadpleegd op 12 april 2012 van de website: www.scp.nl

De Winter, M. (2007) Kinderen als medeburger. Kinder- en jeugdparticipatie als maatschappelijk opvoedingsperspectief. De Tijdstroom: Kinder- en jeugdstudies

Geerdink, G. (2007). Diversiteit op de pabo. Sekseverschillen in motivatie, curriculumperceptie en studieresultaten. Antwerpen/Apeldoorn: Garant.

Gravetter, F.J., Wallnau, L.B. (2009). Statistics for the Behavioral Sciences, 8th ed. Cengage Publishing.

Hart, R. A. (1992), 'Children's Participation: From Tokenism to Citizenship'. Innocenti Essays, Unicef, Florence, Italy

Hees, C. (2002). Modelverordening jongerenparticipatie: Een stimulans voor jongerenparticipatie op lokaal niveau? Amsterdam: Instituut voor Publiek en Politiek.

Hutschemaekers, G.J.M., Tiemens, B.G. & Winter, M. de (2007). Effects and sideeffects of integrating care: the case of mental health care in the Netherlands. International Journal of Integrated Care, Vol. 7, 111.

Movisie (2012). De participatieladder. Geraadpleegd op 23 maart 2012 op de website: <http://www.movisie.nl/smartsite.dws?ch=def&id=126871>

Ministerie voor jeugd en Gezin (2007). Alle Kansen voor alle Kinderen. Programma voor Jeugd en Gezin 2007-2011.

Nederlands Jeugd Instituut (2012). Wat is jeugdparticipatie. Geraadpleegd op 27 februari 2012 van de website: <http://www.nji.nl/smartsite.dws?id=128103>

Nu.nl (2007). Jeugdzorg faalde bij Maasmeisje. Geraadpleegd op 2 maart 2012 van de website: <http://www.nu.nl/algemeen/1220521/jeugdzorg-faalde-bij-maasmeisje.html>

Rijksoverheid (2012). Maatschappelijke stage. Geraadpleegd op 23 maart 2012 van de website: <http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/maatschappelijke-stage>

- Saunders, M. en Lewis, P. en Thornhill, A. (2005) Methode en technieken van onderzoek. Pearson: Education Benelux
- Schuyt, Th., Gouwenberg, B., Bekkers, R. (2011). Geven in Nederland, Giften, Nalatenschappen, Sponsoring en Vrijwilligerswerk. Amsterdam: Reed Business.
- Schols, M., Van Weert, C., De Haan, H. (2010). Doet voorbeeld volgen? Gelijkenis in de vrijwetijdsbesteding van kinderen en hun ouders. Geraadpleegd op 12 april 2012 van de website: www.scp.nl
- Seuren, W. en Daems, J.P. (2010) Maatschappelijke stage binnen het CJG. Projectplan maatschappelijke stage, ten behoeve van verankering jeugdparticipatie in het Centrum van Jeugd en Gezin in Geldermalsen. Geraadpleegd op 15 februari 2012 van de website: www.rivierenland.nl
- Steketee, M., Mak, J., Van der Graaf, P. & Huygen, A. (2005). Jeugdparticipatiebeleid. Wat levert het op? Utrecht: Verweij- Jonker Instituut. Geraadpleegd op 12 maart 2012 van de website: http://www.verweij-jonker.nl/publicaties/alle_publicaties
- Stichting Alexander (2008). Een bekend gezicht. Zwolse jongeren, ouders en professionals over het Centrum voor Jeugd en Gezin. Publicatienummer: 159
- Tan S., Broenink N. & Gorter K. (2002). Gezocht leerling-vrijwilliger (M/V). Utrecht: Verweij-Jonker Instituut. Geraadpleegd op 12 maart 2012 van de website: http://www.verweij-jonker.nl/publicaties/alle_publicaties
- Ultee, W., Arts, W., Flap, H. (2009). Sociologie. Vragen, Uitspraken, Bevindingen. Derde druk. Groningen: Martinus Nijhoff
- Vandenbroucke, M., Braam, H., Gilsing, R. & Steketee, M. (2010). De staat van jeugdparticipatie in Nederland vanuit het perspectief van gemeenten. Verweij-Jonker Instituut en Stichting Alexander.
- Van Dijk, M. L. (2011). Sporten op en buiten school. Brugklassers en hun mentoren over school. Centrum Brein & Leren, Vrije Universiteit, Amsterdam
- Verweij en Jonkers instituut (2010). Jongerenparticipatie. Geraadpleegd op 27 februari 2012 van de website: www.movisie.nl/onderwerpen/maatschappelijke/jeugdparticipatie.pdf
- Visser, K. (2010). Beter een goede buur dan een verre vriend? Geraadpleegd op 5 maart 2012 van de website: <http://www.atrive.nl/themas.aspx>
- Zeijl, E., Beker, M., Breedveld, K., Van de Broek, A., De Haan, J., Herweijer, L., Huysmans, F., Wittebrood, K. (2003) Rapportage Jeugd 2002. Geraadpleegd op 12 april 2012 van de website: www.scp.nl

Bijlage 1 - Topic list

Inleiding

Goedemorgen, mijn naam is Margaux Vermeer. Ten eerste wil ik u graag bedanken voor de medewerking aan dit interview. Op dit moment zit ik in mijn laatste jaar van de master opleiding Vraagstukken van Beleid en Organisatie aan de Universiteit Utrecht. Op dit moment loop ik stage bij het Centrum van Jeugd en Gezin bij de gemeente Geldermalsen. Voor het CJG Geldermalsen doe ik een onderzoek naar jongerenparticipatie in Geldermalsen en de invloed van het Jongeren voor Jongerenproject op jongerenparticipatie. Door middel van enkele interviews probeer ik een beeld te krijgen van de jongerenparticipatie in Geldermalsen en het Jongeren voor Jongerenproject. Ik zal maximaal een week na het afnemen van de het interview de samenvatting van het gesprek naar u mailen. Dit biedt u de mogelijkheid om eventuele onjuistheden te wijzigen. Daarbij heb u de mogelijkheid om anoniem mee te werken aan dit onderzoek als dat uw voorkeur heeft.

Interviewvragen

Inleidende vragen

- Wat houdt uw functie in?
- Hoeveel werkt u met jongeren? Wat is uw ervaring daarbij?

Onderwerp: Jongerenparticipatie

- Wat is volgens u jongerenparticipatie?
- In hoeverre participeren jongeren op dit moment? Waaraan? Wie wel? wie niet?
- Moet jongerenparticipatie gestimuleerd worden of juist niet, waarom?
- Hoe zou jongeren participatie gestimuleerd kunnen worden of niet?
- Wie zijn de betrokken partijen (ouders, school, sportclub, jongerenwerkers etc) en hoe kunnen die worden ingezet?

Onderwerp: Initiatieven jongerenparticipatie

- Kent u initiatieven die er zijn (bij uw werk) om de jongerenparticipatie te vergroten?
- Welke factoren zijn van invloed op jongerenparticipatie?
- Wat zijn de succes- en faalfactoren voor het vergroten van jongerenparticipatie?

Onderwerp: Jongeren voor Jongeren project

- Bent u bekend met het Jongeren voor Jongerenproject?
- Zo ja, wat is uw ervaring daarmee?
- Zo ja, wat zijn de succes- en faalfactoren van het project?
- Zo ja, hoe zou het kunnen worden verbeterd?

VRAGENLIJST

DIT NIET INVULLEN - DIT NIET INVULLEN - DIT NIET INVULLEN - DIT NIET INVULLEN

GROEP A

GROEP B

GROEP C

VRAGEN

Vraag 1

Wat is je geslacht? Jongen
 Meisje

Vraag 2

Hoe oud ben je? Jaar

Vraag 3

Wat is de hoogste opleiding van je moeder?

- Geen onderwijs
- Alleen basisschool
- Alleen middelbare school
- Lager/ voorbereidend beroepsonderwijs
- LBO
- MBO
- HBO
- Universiteit
- Anders, namelijk

Wat is de hoogste opleiding van je vader?

- Geen onderwijs
- Alleen basisschool
- Alleen middelbare school
- Lager/ voorbereidend beroepsonderwijs
- LBO
- MBO
- HBO
- Universiteit
- Anders, namelijk

Vraag 4

Behoor je tot een geloof?

- Rooms-katholiek
- Protestants
- Hindoeïsme
- Islam
- Boeddhisme
- Jodendom
- Anders, namelijk
- Ik behoor niet tot een geloof

Hoe vaak ga je voor je geloof naar een kerk, moskee, synagoge of tempel?
(hierbij wordt niet een toeristisch bezoek tijdens een vakantie bedoeld)

- Nooit
- Soms (maar minder dan 1 keer per maand)
- Minstens 1 keer per maand
- Minstens 1 keer per week
- Elke dag

Vraag 5

Ben je lid van een van deze verenigingen of organisaties?

Je mag meerdere antwoorden invullen.

- Sportvereniging
- Scouting
- Hobbyvereniging (zoals streetdance, toneelclub)
- Religieuze jongerenorganisatie (bijvoorbeeld kerkjeugdvereniging)
- Natuur- en milieuorganisatie (bijvoorbeeld Greenpeace)
- Politieke jongerenorganisatie (bijvoorbeeld CDJA, Dwars)
- Vakbond (bijvoorbeeld CNV Jongeren)
- Andere jongeren organisatie namelijk:
- Nee, ik ben geen lid van een vereniging of organisatie.

Zo ja, hoe heet de vereniging(en) of organisatie(s) waarvan je lid bent?

.....
.....
.....

Vraag 6

Neem je deel aan of ben je actief binnen een van de volgende soorten vrijwilligerswerk?

Je mag meerdere antwoorden invullen.

- Schoolkrant
- Schoolraad/ leerlingenraad
- Klassenvoorzitter
- Jeugdraad/Jeugdpanel/ Jeugddebat
- Kerk of Moskee
- Je eigen buurt of woonplaats (bijvoorbeeld een buurthuis)
- Een internet- of computergroep
- Een commissie van vereniging (bijvoorbeeld de feestcommissie)
- Ander vrijwilligerswerk, namelijk:
- Nee, ik doe geen vrijwilligerswerk.

Vraag 7

Doe je wel eens mee aan de volgende activiteiten?

Je mag meerdere antwoorden invullen.

- Debatteren
- Handtekeningenactie/ schrijfactie
- Demonstratie/ actiegroep/ ludieke actie
- Meedenken en meebeslissen over dingen in je eigen omgeving
- Goede doelenactie (geldinzameling/ sponsorloop)
- Ander, namelijk:
- Nee, ik doe niet aan goede doelenactiviteiten.

Vraag 8

Zou je binnen nu en een half jaar een van de volgende activiteiten willen doen?
Je mag meerdere antwoorden invullen.

- Meedoen aan een jeugddebat
- Meedoen aan een handtekeningenactie
- Meedoen aan een schrijfactie
- Meedoen aan een sponsorloop
- Iets schrijven voor de schoolkrant
- Meedoen aan een geldinzameling
- Ander, namelijk:
- Nee, ik ben niet van plan om deel te nemen aan een activiteit.

Vraag 9

Bij deze vraag mag je verschillende opties in een volgorde zetten. Je kunt achter de opties de cijfers 1 tot en met 4 zetten.

Je zet een 1 bij de optie waar je het meest mee eens bent. Je zet een 2 bij de optie waar je het mee eens bent Een 3 bij de optie waar je het niet mee eens bent. En een 4 bij de optie waar je het minst mee eens bent.

Ik vind het heel belangrijk:

Nummervolgorde:

Om geld te verdienen met een bijbaantje	
Om uit te blinken in sportprestaties	
Om inspraak te hebben op school of in de buurt	
Om geld te sparen voor nieuwe spullen	

Hoe belangrijk vind je de volgende punten?

Nummervolgorde:

Kleding volgens de laatste mode

.....

Eerlijke kleding zoals biologisch of "fair trade"

.....

De laatste computerspellen

.....

Goede doelen of collectes

.....

Ik vind de volgende onderwerpen belangrijk:

Nummervolgorde:

Vrijheid van meningsuiting

.....

De economische crisis

.....

Het milieu en broeikas effect

.....

Misdaad en veiligheid

.....

-Bedankt voor je medewerking!-